

Brassói Lapok

XL. évfolyam

15. szám

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Szombat

1934. évi január 20

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldre: postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszedési díj címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Kézbesítési díj havonként 8 lej. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — **HIRDETÉSEK** díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalon 6 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Brassó, Károly király-utca 56-58, Telefon-számok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

MA: LÁSSUK KÉZDIVÁSÁRHELYT!

Tatarescu nem így gondolta...

A galád színajai orgyilkosság Románia kisebbségi magyarságát is mélyen megrendítette. Elsősorban persze amiatt, hogy az alattomos, cinikus merénylő golyói az ország legképzettebb, legfelvilágosultabb, egyik legerősebb politikust és államférfiát terítették le, azt a nagy embert, aki érett meggyőződése szerint a szó szoros értelmében liberális, szabadelvű volt és a realitásokat olyan komolyan számba vette, hogy bátran sikra is szállt felfogásáért, elveiért. De nem csupán ezért. Amiatt is, hogy Duca G. Jon tragikus halála a reakció, a nemzetiségi és felekezeti gyűlölet, — vagy ahogyan Jorga professzor jellemezte, — a revolver politikájának vakmerő előretörését jelképezte. Annak volt elsőmozdulata és egyben aggasztó megnyilvánulása, hogy a gyűlöletnek és elvakult erőszaknak a román nép igazi lelkiétől idegen, anarchikus szelleme már veszedelmesen felburjánzott s fenyegetni kezdte az állam belső békéjét, nyugalomát, rendjét, amelyre nekünk, kisebbségeknek, talán nagyobb szükségünk van, mint az uralkodó, a többségi nemzetnek.

Ezért aztán mi is megértéssel fogadtuk azokat a rendkívüli intézkedéseket, amelyeket a kormány jónak, szükségesnek látott foganatosítani az ország közrendjének és nyugalma érdekében. De már akkor, amikor a kormány az uralkodó dekrétumával életbeléptette a részleges ostromállapotot és a cenzurát, kifejezésre juttattuk azt a nézetünket, hogy a gyűlöletnek és elvakult erőszaknak a román nép igazi lelkiétől idegen, anarchikus szelleme már veszedelmesen felburjánzott s fenyegetni kezdte az állam belső békéjét, nyugalomát, rendjét, amelyre nekünk, kisebbségeknek, talán nagyobb szükségünk van, mint az uralkodó, a többségi nemzetnek.

Az az aggodalmunk, nehogy a rendkívüli állapotot azok a demokratikus és alkotmányos jogok is megsínyljék, amelyeknek éppen védelmét van hivatva szolgálni, mindinkább igazolják a gyakorlati alkalmazás egyes módjait. Erdélynek azokban a központjaiban, amelyekben életbelépett az ostromállapot, az illetékes végrehajtó hatóságok mindinkább megfigyelkednek a rendkívüli intézkedések eredeti céljáról és rendeltetéséről az adott esetben. Hoznak olyan rendelkezéseket is, amelyek nem lehetnek a kormányhoz az események által meghatározott és pontosan körülírt szándékában, mert sértik az alkotmányos és demokratikus jogokat.

Bíróági, törvényszéki és táblai ítéleteink vannak arról, hogy úgy a közbeszédben, mint a sajtóban használhatók a magyar városnevek s ennek ellenére azok a hatóságok, amelyek tulajdonképpen csak a sajtó ellenőrzésére hivatottak, megtiltják ennek az elismert jognak a gyakorlását. A cenzura piros ceruzája irtóan matlanul kihúzza a magyar lapok címei és cíkei elől és azokból a magyar városneveket, tehát a törvényesen szankcionált jogot. Számos magyar lapnak magában a címében szerepel a régi magyar városnév s ezeket a lapokat ilyen címmel jegyezték be és tartották nyilván immár több mint másfél évtizeden át az alkotmányosan illetékes hatóságok. A cenzura, nyilván rosszul értelmezve feladatát, most egyszerűen megsemmisíti ezt

Függetlenül a közigazgatási törvény módosításától

Márciusban lesznek a községi és megyei tanácsválasztások

71 prefektus 71 koszorúja Duca volt miniszterelnök sirján

Tatarescu felhívása a köztisztviselőkhez

Bukarest, január 19.

A politikai érdeklődés előterébe tegnap óta a megyei prefektusok értekezlete került, amelyen a kormány részleteiben ismertette programját és munkamódszerét az államélet minden fontosabb területén.

A prefektusi értekezlet csütörtökön délelőtt is folytatódott. Megelőzőleg a 71 prefektus fél 10 órakor kivonult a Belu-temetőbe Duca volt miniszterelnök sirjához s megyéjük nevében válamennyien egy-egy koszorút helyeztek a sirra.

Ezután a földművelésügyi minisztériumba mentek, ahol Cipariu miniszter és Manolescu-Strunga alminiszter behatárolta a kormány mezőgazdasági programját s megadták az annak végrehajtásával kapcsolatos utasításokat.

Az értekezlet általában felölelt minden napirenden levő problémát s ezekre nézve a kormány kimerítően tájékoztatta a prefektusokat megoldási elgondolásairól. Ennélfogva az értekezlet nagy jelentőséget nyert az ország közigazgatásának megajítása szempontjából. Amint az Adevarul pótlólag értesül, Tatarescu miniszterelnök nagy beszédében, amellyel tegnap az értekezletet megnyitotta, rámutatott arra, hogy

az általános válság leküzdését és az államélet normalizálását csakis a vezetésben való bizalom helyreállítása révén tudja elképzelni.

Evégből a prefektusoknak oda kell hatniuk, hogy a közigazgatási ténykedések körül a legmagasabb erkölcsi kör fejtődjen ki. Emellett ki kell küszöbölni az állam igazgatásából a szellemi és intellektuális elértéktelenedés veszélyét, tehát szigorúan meg kell válogatni az értékeket s az egyes megyék színéjává kell felszínre emelni. A prefektusok igrkezzenek behozni az elmúlt öt esztendő alatt elvesztett időt, amely alatt a tekintély és

illetékesség meglazult. Bürokratikus közigazgatás helyett

a prefektusok a parlamenti képviselőkkel együtt álljanak szoros érintkezésben a tömegekkel

és a való élettel s állandóan tartsák fenn a kapcsolatot a legelégeltetebb zug és központi vezetés között. Küszöböljenek ki továbbá a prefektusok minden támadó tevékenységet s működjenek közre az ország megőrzésében és kiengesztelésében, mert az országnak békére és nyugalomra van szüksége, hogy lehetővé váljék a termékeny munka és a társadalmi jólét megteremtése.

NÖVEKEDNEK AZ ÁLLAMI BEVÉTELEK

Slavescu pénzügyminiszter bejelentette, hogy mindent megtett a köztisztviselői fizetések és nyugdíjak pontos folyósítására s elégtétellel állapította meg, hogy a végrehajtások megszüntetése ellenére is nagy mértékben növekedtek az állami be-

vételek. Ez a tény azt mutatja, hogy az adózó polgár, ha emberiesen bánnak vele, teljes jóakarattal felel.

Bejelentette ezzel kapcsolatban a pénzügyminiszter, hogy felül fogja vizsgálni az egész ország pénzügyi személyzetét s ahol szüksége mutatkozik, leváltja azt jólképzett és megbízható elemekkel. Kérte végül a prefektusokat, hogy szigorúan vizsgálják felül a községek és megyék pénzügyi kezelését s torolják meg a szabálytalanságokat és visszaéléseket.

Dimitriu munkaügyi miniszter bejelentette, hogy meg akarja javítani a falvak egészségügyi viszonyait, ami pedig a társadalmi segélyezést illeti, törvényjavaslat-tal áll elő az összes magánjellegű jótékonyági intézmények egy szövetségbe való tömörítése érdekében.

Iamandi belügyi alminiszter ismertette a kormány rendfenntartó intézkedéseit, valamint azokat az elveket, amelyek szerint a rendőrséget és sziguranca újjaszervezik.

A közigazgatási törvény módosítása

Duca, a belügyminiszterium közigazgatási alminisztere, a közigazgatási törvénytervbevett módosításait sorolta fel, majd hozzáfűzte, hogy függetlenül a közigazgatási törvény módosításától, márciusban országsszerte új községi és megyei tanácsválasztásokat tartanak.

Az értekezletet este Inculetz belügyminiszter beszéde zárta be. A belügyminiszter ajánlotta a prefektusoknak, hogy száműzzék a politikát a közigazgatásból,

majd megtiltotta a prefektusoknak, hogy pénzügyi és kereskedelmi jellegű ügyleteket vállaljanak, mert csak így lehetnek teljesen függetlenek ellenőrző tevékeny-

ségükben. Megtiltotta továbbá, hogy különféle kiadványokat (naplókat, fényképeket, folyóiratokat stb) ajánljanak beszerzésre a községeknek, mert ez már valóságos átkává lett a megyéknek és falvaknak. A prefektus — ugymond a belügyminiszter — a kormány képviselője tudnia kell mindenről, ami megyéjében történik. Ezenkívül gondoskodnia kell arról, hogy a központi rendeleteket haldéktalanul és pontosan végrehajtsák, mert az is egyik átká az országnak, hogy a törvényeket és rendelkezéseket nagy egyáltalában nem, vagy csak elkésne hajlják végre.

Végül közölte a belügyminiszter, hogy

a szerzett és az ország alaptörvényeivel is megerősített jogot. Ez a körülmény csak elképedést kelthet, hiszen ezzel a logikával szinte arra is kötelezni lehetne a magyar sajtót, hogy — románul írjon.

Ers az a hitünk, hogy a rendkívüli intézkedéseknek ilyen értelmű alkalmazása nem fedi a kormány szándékait, nem esik egybe azokkal a célkitűzésekkel, amelyek megvalósítása érdekében a kormány felhatalmazást kért az uralkodótól a rendkívüli állapot részleges bevezetésére. Nem hiszünk, különösen akkor, ha Tatarescu miniszterelnöknek arra a magas eszménységű rádióbeszédére gondolunk, amelyet december 13-án, még mint a

Duca-kormány tagja, a román ifjuságnak tartott. Ebben a nevezetes beszédében a jelenlegi miniszterelnök világosan és őszintén kifejtette, hogy a kisebbségi jogok teljesítése és tiszteltbentartása egyik legfőbb államérdeke Romániának, hiszen csak ezek vállalásával valósíthatta meg az összes románok egységsítésének régi ideálját.

A miniszterelnök e beszéde, valamint a rendkívüli intézkedésekhez való folyamodás eredeti indoklása után ítélve, a kormány nem akarhatja arra felhasználni a szükséghelyzetet, hogy eltiportasson kétségtelen kisebbségi jogokat s ezáltal megtépázza az alkotmányosságba és a demokrácia, a liberalizmus elvei-

nek érvényesülésébe vetett bizalmat. Ha ezt tenné, szem elől tévesztené a célt s megtagadná azt a programot, amelyet nagy vezére ráhagyott s amely mellett jelenlegi feje olyan dicsőre méltó nyíltsággal és bátorsággal tett hitet, szállt sikra, most legutóbb is.

A kisebbségi magyarság tanubizonyságát adta a megpróbáltatások közelmúlt napjaiban annak, hogy osztozik ennek az országnak minden bajában, keserűségében és őszintén közreműködik a nehézségek leküzdésében. Ennek ellenében méltán elvárhatja, hogy alkotmányos és törvényes jogait minden körülmények között tiszteltben tartsák, sőt öregbítsék, kiszélesítsék.

Tessék kívágni és eltenni!

9. sz. SZELVÉNY a B. L. januári regény-ajándékára.

1—15-ig sorszámmal ellátott 15 darab januári szelvény és 4 lej befizetése ellenében a B. L. minden példányvásárlója megkapja a B. L. ajándékregénytárának 1934. január havi kötetét. — A szelvények és a 4 lej beszedéshatárolók Bukarestben: a B. L. kiadóhivatalában (Str. Sft. Mina 9), vagy a főbizományosnál („Cosmopolis”, Calea Griviței 10); Brassóban: a B. L. kiadóhivatalában; mindenütt máshol: a helyi bizományosnál. — Előfizetőknek nem kell a szelvényeket gyűjteniök, a 4 lejt befizetik az előfizetési díjjal egyidejűleg, a könyvet ugyanolyan uton kapják meg, mint az újságot.

Időszakonként össze fogja hívni a prefektusokat az ilyen értekezletekre, hogy közvetlen utasításokat adjon nekik.

MÉGIS FELFÜGGESZTETTÉK A BUKARESTI FŐPOLGÁRMESTERT

Inculetz belügyminiszter csütörtökön délelőtt újból kihallgatáson fogadta Dobrescu Demeter fővárosi főpolgármestert, aki mára ígért választ a kormánynak arra a tegnapi ajánlatára, hogy huzamosabb megbízatással meljen külföldre. Dobrescu 24 órai gondolkodási idő után elutasította ezt az ajánlatot is, mire a belügyminiszter közölte vele, hogy felfüggeszti állásából. Az erről szóló rendeletet Inculetz délután alá is írta.

A MINISZTERFELNÖK FELHÍVÁSA A KÖZTISZTVISÉLŐKHÖZ

Tatarescu miniszterelnök körrendeletet küldött az összes minisztériumok és intézmények vezetőihez. Elsősorban a tisztviselőkhöz fordul, akikről fokozott munkát és áldozatkészséget követel meg. Elvárja tőlük, hogy a hatósági tekintélyt lelkiismeretes kötelességteljesítéssel, tökéletes tisztességgel és minden hanyagság azonnali és kíméletlen megbüntetésével igyekezzenek helyreállítani. A minisztertől kezdve a legalacsonyabb tisztviselőig mindenki köteles teljes odaadással működni, mert minden mulasztás és elterés a mindennapi munka rendjétől egyértelmű a dezertálással, a megszökéssel.

A KISPARTOK ÚJ TOMORULÉSI KISÉRLETE

Argetoianu, az agrárszövetség vezére, — amint ismeretes — a Tatarescu miniszterelnök javasolta politikai fegyverszünettel kapcsolatban mozgalmat indított a kis ellenzéki pártok összefogására. A mozgalom főcélja az, hogy a töredékpártokat egy nagyobb politikai egységbe tömörítsék s ezáltal harmadik kormányképes alakulatot teremtsenek. A helyzet ugyanis most az, hogy a liberális-kormány esetleges távoztása esetén ismét csak a nemzeti-parasztpárt jöhet számításba az utódlás szempontjából, már pedig az a párt igen elkoptatta magát egyelőre s ezenkívül belső viszályok is gyengítik. Argetoianu biztosra veszi, hogy a kispartoknak ez a kartellje komolyan igényelhetné a hatalmat szükség esetén.

Elsősorban Averescu marsallal tárgyalt tegnap Argetoianu. Beavattottak értesülése szerint ez a megbeszélés még nem vezetett kézzelfogható eredményre, de abban máris megállapodtak, hogy igyekezzenek kiküszöbölni a személyi természetű törekvéseket, amelyek a pártok elforgatásához vezettek. Ezenkívül már programkérdések is szóba kerültek.

Averescu marsall után Argetoianu este Iuniánnal tárgyalt, csütörtökön délelőtt pedig Gogát kereste fel.

A Curentul úgy tudja, hogy egyelőre csak az öt legkisebb párt összefogásáról van szó, azaz a kartellbe Argetoianu, Goga, Lupu, Iunián és Averescu pártját vonják be. Bratianu György és Cuza pártját, egyelőre, kihagyják a kombinációból, minthogy ezekkel a pártokkal évi okokból valószínűtlenebbnek mutatkozik a megegyezés lehetősége.

A nemzeti-parasztpárt, természetesen, már eleve ellenségesen fogadja a születő-

ben levő vetélytársat és siet kigunyolni és lebecsülni — egyelőre.

KIMUTATÁS KÉSZÜL A SZÉLSŐSÉGES TISZTVISÉLŐKRŐL ÉS DIÁKOKRÓL

Antonescu igazságügyminiszter erőves körrendeletet küldött az ügyészségekhez a szélsőséges mozgalmak elleni küzdelemmel összefüggésben. A minisztérium az ama határozatának a végrehajtása céljából, amely szerint eltávolítanak a közszolgálatból minden tisztviselőt, aki részt vesz valamely szélsőséges, rendbontó mozgalomban, elrendeli az igazságügyminiszter, hogy az ügyészségek terjesszenek be névjegyzéket mindazokról a köztisztviselőkről, akiket a szélsőséges mozgalmakban való részvételük miatt véglegesen elítéltek, akár fogházra, akár pénzbírságra, továbbá azokról is, akik ellen letartóztatási végzést adtak ki, vagy egyáltalában eljárást indítottak. Ezeknek személyi adatait is be kell szerezniük az ügyészségeknek.

Ugyanígy utasítja az igazságügyminiszter körrendelete az ügyészségeket arra, hogy állítsák össze megyénként ama főiskolai hallgatók és középiskolai diákok névjegyzékét is, akik ellen a szélsőséges mozgalmakban való szereplésük miatt eljárás volt folyamatban. Erre azért van szüksége az igazságügyi minisztériumnak, hogy szigorú megbüntetésükre szólíthassa fel a közoktatásiügyi minisztériumot.

10 ezer halottja és 50 ezer sebesültje van már az indiai földrengésnek

Kiáradtak a folyók is és elöntötték a rombadólt városokat

London, január 19.

Az indiai földrengés méretei mind nagyobbak és nagyobbak lesznek. A szerda esti jelentések csak ezer halottól és 10 ezer sebesültől tudtak, a csütörtöki nap folyamán érkezett jelentések azonban már 10 ezer halottat és 50 ezer sebesültet jelentenek.

A földrengéspusztította területek a legreménytelenebb, legrettegetesebb pusztulás képét mutatják. Huzaffatur város eltűnése után más városok is eltűntek a föld színéről.

Mosahir 30 ezer lakosú városból a romokon és holttesteken kívül semmi sem maradt meg.

A földrengés irtózatossá pusztítását fokozza az is, hogy a folyók is kiáradtak és elöntötték a rombadólt városokat és a mezőségeket.

A hajléktalanul maradtak holtan esnek össze az éhségtől és a fáradtságtól.

A földrengés sújtotta területek fölött állandóan repülőgépek keringenek, hogy a szerencsétlenség méreteit megállapítsák és valami élelmet vigyenek a földrengés menekültjeinek.

Egész India újabb földrengések pusztításától retteg.

Újfajta harc tört ki Ady körül

Színvadi szerzők veszekedése az elsőségért — Zágóni Dezső és Femes László társszerzők szerint Nagy Dániel új darabja az ő régebbi Adyról szóló darabjukból született

Nagypárad, január 19.

A debreczeni Csokonai-színház január 27-re tűzte ki az Aradról Budapestre származott Nagy Dániel író „Ady” című színdarabjának bemutató előadását. A darab — amint arról a Budapesti Megjelenő Délibáb című folyóirat beszámol — Ady életének eseményeit dolgozza fel és a darabban szerepelnek mindazok, akik a magyar irodalom történetében új korszakot nyitó költő tragikus életében szerepet játszottak. Így — bár meglehetősen szokatlan, hogy élő emberek szerepeljenek életükben a színpadon — Nagy Dániel színpadra vitték többek között Léda asszonyt, Hatvany Lajos bárót, Bíró Lajost és másokat.

Nagy Dániel darabjának debreczeni premierje azonban előreláthatólag elmarad, mert közben az történt, hogy Zágóni Dezső és Femes László nagyváradi hírlapírók táviratilag kérték a debreczeni rendőrfőkapitányságot, ne engedje előadásra a darabot, mert minden jel arra mutat, hogy Nagy Dániel a darabot két-tőjük már régebben megírt hasonlócímű háromfelvonásos színdarabjából plagiálta.

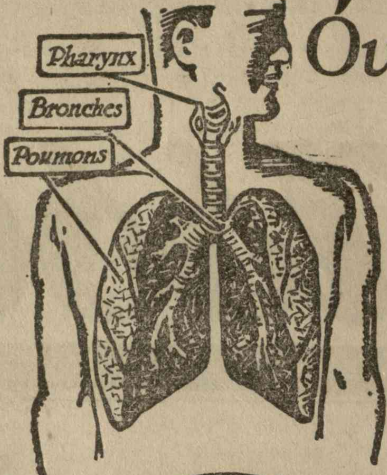
Zágóni Dezső és Femes László ugyanis már 1931-ben benyújtották a Budapesti

Magyar Színházhoz színdarabjukat, amelyet Bárdos és Juhl igazgatók el is fogadtak előadásra. A darabot egyébként Marton Sándor dr. színházi ügynöksége is átvette és arra a szerzői jogot biztosította Zágóni és Femes javára.

Amikor a budapesti színházi lap megírta Nagy Dániel darabjának debreczeni premierjét és ismertette a darabot, Zágóni Dezső arra az álláspontra helyezkedett, hogy ez a színmű szcenikai és dramaturgiai vonatkozásokban teljesen az ő darabja után készült és így a szerzői jog védelméről intézkedő törvény rendelkezéseit a jogbitorlás megakadályozására igénybe veheti. Zágóni Dezső azonnal érintkezésbe lépett telefon útján a budapesti Marton-irodával s egyben levélben emelt tiltakozást és óvást Nagy Dániel darabjának előadása ellen. Ugyanakkor pedig a debreczeni rendőrfőkapitányságot kérte fel arra, hogy Nagy Dániel darabjának előadását tiltsa le mindaddig, míg a szerzői jog körül felmerült bonyodalmat nem tisztázzák.

A B. L. nagyváradi munkatársa az érdekes és sok tekintetben igen kinos bonyodalommal kapcsolatban beszélt Zágóni Dezsővel, aki igen érdekes adatokat szolgáltatott arra, hogy milyen nehézségeken

Óvja légzőszerveit!

A Goudron-GUYOT a legbiztosabb gyógyszer a következő betegségek ellen:

A légzőszervek megbetegedései:

Nátha — Köhögés

Nőrhurut — Hűlések

a légzőcső és a tüdő összes megbetegedéseit biztosan meggyógyítja a

Kérjen mindig valódi G. OUDRON-GUYOT-t és mindennemű tévedés elkerülése végett figyelje meg jól a csomagoláson levő címkét: a valódi Goudron Guyot-on rajta van nagy betűkkel a Guyot név és az aláírás a következő három színben: kék, zöld és piros, valamint a következő cím: Maison Frère, 19, Rue Jacob, Paris.

A Goudron-GUYOT kapható minden gyógyszertárban és drogériában.

kell keresztülmennie erdélyi szerző Budapestre juttatott színpadi művének.

Zágóni szerint két évvel ezelőtt a Femes László társaságában megírt színdarab kéziratát eljuttatta a Nyugat című irodalmi folyóirat szerkesztőségéhez, ahol Gellért Oszkár kezébe került. A Nyugat akkoriban olyan tervekkel foglalkozott, hogy irodalmi értékű színpadi alkotásokat előadat s ilyenformán nyilvánossághoz juttat olyan szerzőket, akik a budapesti szerzők klikkjének sorfalán nem tudnak utat törni maguknak az érvényesülés felé. Gellért Oszkár a kéziratot kiadta tanulmányozás végett a lap két dramaturgjának, akik közül az egyik Nagy Dániel volt. Nagy Dániel tehát okvetlenül olvasta Zágóni és Femes színdarabjának kéziratát s most, amikor a budapesti színházi hetilap közölte Nagy Dániel „Ady” című színművének tartalmát, Zágóni azonnal észrevette, hogy annak felépítése és eseményrendje azonosaságot mutat kettőjük darabjával. De ettől függetlenül, a szerzői jog védelméről intézkedő törvény már a címet is védelemben részesíti s így egymagában Nagy Dániel darabjának címe is peres eljárás alapja lehet.

Az Ady-darab kinos fejleményével kapcsolatban még azt is megemlíthetjük, hogy a csehszlovákiai Velke-Ripnani községből, ahol birtokán él, Nagyváradra érkezett Femes László is, az első Ady-darab társszerzője, aki most Zágóni Dezsővel együtt teszi meg a szükséges intézkedéseket a szerzői jog tisztázására.

Zágóni Dezső különben azt is kijelentette nagyváradi munkatársunknak, hogy az ügyet irodalmi törvényszék elé akarják vinni. Ennek tagjainak Ince Sándort, Beregi Oszkárt, Hatvany Lajos bárót és Erdélyi Józsefet szemelnék ki.

Egyelőre azonban az a tény, hogy van két Ady-darab. Az egyiket Nagyváradon, irták, a másikat Budapestre. Mindkét darab erdélyi írók munkája.

A közeli napok eseményei megmutatják, hogy mennyiben áll fenn az irodalmi életben legsúlyosabb vádként elhangzó gyanúsítás, amely Nagy Dánielt egy már meglevő darab elplagizálásával illelti.

Addig ebben az ügyben elhamarkodott dolog volna akár pro, akár kontra állást foglalni.

— Meghülésnél, náthaláznál, mandulalob-nál, torokgyulladásnál valamint idegfejdalmaknál és szagátánál naponta fél pohár természetes „Ferenc József” keserűviz rendes gyomor-és bélműködést biztosít. Egyetemi orvostanárak véleménye szerint a Ferenc József viz hatása gyors, kellemes és megbízható.

Cseh hajsza a magyar újságírók ellen

Kassa, január 19.

A kassai rendőrség pár nappal ezelőtt letartóztatta Kövess Istvánt, a Kassai Újság főszerkesztőjét. A főszerkesztőt államellenes ténykedéssel vádolják.

Az ügynek most újabb fejleményei vannak. Szerdán délután a rendőrség váratlanul házkutatást tartott az „Igazság” nevű viselő magyar hetilap szerkesztőségében is. A házkutatás nem járt eredménnyel, a rendőrség mégis letartóztatta György Ferencet, a hetilap szerkesztőjét.

György Ferenc ellen is államellenes ténykedés vádját emelik.

A román nemzet halottjaként temetik el Mihali Tivadart

Bukarest, január 19.

A Kolozsváron 79 éves korában elhunyt Mihali Tivadart, a neves román politikust, a kormány a nemzet halottjának nyilvánította, és államköltségen temetteti el. A temetés megrendezésével Dunca Jenő dr. prefektust bízta meg. A nagy román nemzeti harcost pénteken délután kísérik utolsó útjára. A kormány képviselőjében Lapedatu erdélyi miniszter jelenik meg.

Sikkasztott a jegyzői iroda írnoke

Arad, január 19.

Az aradi törvényszék előtt csütörtökön délelőtt jelent meg Ghiduti János, Varjas közleg jegyzői irodájának hajdani írnoke, akit a vádirat 265 ezer lej adó elikkasztásával vádol. A vádirat szerint Ghiduti nem létező nevekre 100 lejes összegeket írt be a nyugtakönyvbe, a nyugtalapot pedig üresen kitépte és amikor nagyobb összegű adót szedett be, a nyugtalapot szabályszerűen kitöltötte. Úzelmeire azonban rájöttek és a múlt év nyarán letartóztatták s Ghiduti azóta várja a főtárgyalás napját.

Ghiduti a főtárgyaláson csak 60 ezer lej elikkasztását ismerte be s azt hozta fel védelemre, hogy ezt az összeget súlyos vérbajának gyógykezelésére fordította. A bíróság azonban ezt a körülményt nem vette figyelembe és Ghidutit 3 és fél évi börtönbüntetéssel sújtotta.

Franciaország felmondta a német-francia kereskedelmi szerződést

Berlin, január 19.

A francia kormány jegyzéket juttatott el berlini nagykövete útján a német kormányhoz, amelyben felmondja az 1927 ében kötött német-francia kereskedelmi szerződést. A jegyzék érthető nyelven megjelöli a felmondás okát is, amennyiben közli, hogy a felmondás a francia árukra vonatkozó német árubehozatali rendelet életbelépésének napjától, azaz 1934 január 19-től értendő. A francia kormány különben hajlandó tárgyalásokba bocsátkozni Németországgal az új egyezmény megkötése végett.

Ha ezt az új egyezményt nem sikerül rövidesen létrehozni, úgy a francia-német feszültséget kereskedelmi háború is súlyosbíthat.

Kommunista ifjúságosokat tartóztattak le Nagyváradon

Nagyvárad, január 19.

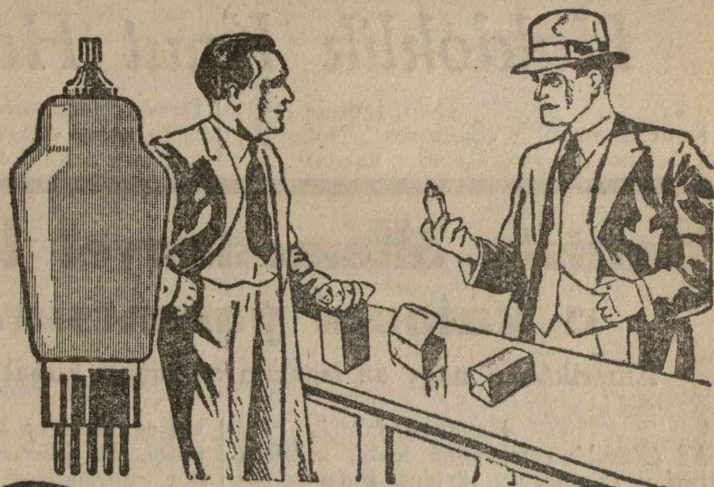
Csütörtökre virradó éjszaka a nagyváradi sziguranca több házkutatást tartott. A házkutatások során nagymennyiségű röpcédulát és kommunista propagandának szolgáló nyomtatványt koboztak el. A röpcédulák között rengeteg rajzos nyomtatványt is találtak.

A házkutatások eredménye alapján csütörtökön letartóztatták Korn Bertát, Róth Ernő, Róth Sándorné, Gyárfás Ernő, Perl Samu, Encsel Miklós, Nagy Lajos, Brüll József és Róth Agnes ifjúságosokat, akikről állítólag megállapították, hogy a kommunista mozgalom főszervezői. Ezenkívül letartóztatták Podolcsak Kálmán üzemvezetőt is, aki szintén nagy szerepet játszott a mozgalomban.

A nagyváradi letartóztatásokkal egyidejűleg az összes biharmegyei csendőrség tömeges házkutatásokat és letartóztatásokat tartottak a falvakon. Jelentések szerint Nagyszalontán 2500, Margittán pedig háromezer rajzos kommunista röpcédulát találtak. Mindkét városban több letartóztatás történt.

A világhír

ez egyenletes jóminőség és a legnagyobb teljesítmény bizonyítéka... Sohse vásároljon ismeretlen márkájú „olcsó csövet... A pár megtakarított garas nem éri fel a bosszúságot, készüléke veszít szelektivitásban, hangerőben... Ez nagyobb teljesítményt akar rádiójától, úgy az öt világrészben előnyösen ismert

TUNGS RAM

ajánlom.

csövet

Titokban tartják Staviskyné vallomását

Az ellenzék új parlamenti támadásra készül a botrány fejleményei miatt

Páris, január 19.

A Stavisky-ügy vizsgálata nagy titkolózás közepette folyik. Staviskyné többször kihallgatták, de eddig semmiféle hivatalos nyilatkozat nem jelent meg arról, hogy a zseniális világsaló feleségének vallomása milyen titokról rántotta le a leplet. Hírlik ugyan, hogy Staviskyné vallomásában mindent őszintén elmondott, amit csak tudott és sorra megnevezte azokat a francia közeleti férfiakat, akik összeköttetésben állottak férjével. Staviskyné adatszerűen jegyzőkönyvbe mondta, hogy milyen politikai pártok vezéreivel találkozott férje a leggyakrabban, kik látogatták sűrűn fényűző házukat és kik voltak azok a magasállású közhivatalnokok, akik bizalmas viszonyban állottak Staviskyvel. Sőt állítólag a párisi legjobb társaságban szereplő hölgyek közül is

megnevezett néhányat, azzal, hogy az illetők segítségével voltak Staviskyné bizonyos bizalmas információk megszerzésében, amelyek a nagyszabású üzletek lebonyolításához szükségesek voltak.

A hatóságok, minden keringő híresztelés dacára, mindeddig szigorú titokban tartják Staviskyné vallomását.

Közölték ellenben a rendőrség részéről a nyilvánossággal azt, hogy hosszas nyomozás után sem tudták megállapítani Stavisky valódi életkorát. A nagy fezőr ugyanis egész csomó személyazonossági irattal rendelkezett, amelyek mindegyikében más-más életkor van feltüntetve. Az egyik szerint 1886-ban született, a másik 1890-et ír születési év gyanánt és így tovább.

Ismét fellángol a kamarában a Stavisky-ügy vitája

Politikai körökben nagy megütközést keltett, hogy a Stavisky-ügy vizsgálóbírája minden gyanús embert letartóztatott, akinek véleménye szerint köze van a botrányperhez, csakis Bonauret képviselőt hagyta szabadlábban, aki tudvalevőleg Stavisky ügyvédje volt s akinek mentelmi jogát a képviselőház fel is függesztette. Bonauret mégis szabadlábban jár. A kamara csütörtök esti ülésén az ellenzék ismét vitát akar kezdeni a Stavisky-ügyről és valószínűleg tartják, hogy a szöharca ezuttal még élesebb lesz, mint előző alkalommal.

Thissier, a bayonnei bank letartóztatott vezérigazgatója lakásán újból házkutatást tartottak, de minden különösebb eredmény nélkül.

Párisban úgy tudják, hogy a vizsgálat eddig

már 700 különböző összegű csekk nyomára jutott, amelyeket közeleti férfiak kaptak Staviskytól. A csekket az illető urak rendben be is váltották és zsebre vették a pénzt. A rendőrség azonban nem hozta nyilvánosságra a csekkbevaltó politikusok neveit.

SZELHÁMOSNÁL NEM ÉRVÉNYES A BIZTOSÍTÁS

Annak idején megírtuk, hogy Stavisky több millió frankos életbiztosítást kötött, azzal a feltétellel, hogy a biztosítási összeget öngyilkasság esetén is kifizetik özvegyének. A biztosítási feltételek értelmében egymillió frank már esedékes lett volna, a biztosító társulat azonban semmit sem fizetett, sőt kijelentette, hogy nem is fizet, mert Stavisky esetében nem éri kötelességének, hogy a biztosítási kötvényt kiegyenlítsé.

Suvich olasz külügyi államtitkárt náciünnetés fogadta Bécsben

Németország zaklatni kezdte az osztrák állampolgárokat - Genfben megállottak a dolgok

Bécs, január 19.

Suvich olasz külügyi államtitkár csütörtökön reggel megérkezett az osztrák fővárosba. A pályaudvaron Dollfuss kancellár, a kormány tagjai és a diplomáciai kar képviselői fogadták. Amikor a rövid üdvözlő szavak elhangzása után megindultak a városba, a nemzeti-szocialisták tüntetéseket kíséreltek meg. A tüntetések voltaképp nem Mussolini ki- küldöttje ellen szóltak, hanem az olasz államférfi figyelmét szeretnék volna felhívni arra, hogy a náci erősek Ausztriában és jobb lenne velük együttműködni, mint a most kormányzó keresztényszocialistákkal.

A rendőrség, amelynek már előzőleg tudomása volt arról, hogy a nemzet-szocialisták mire készülnek, gyorsan elfojtotta a tüntetési kísérleteket és megtisztította a közeli utcákat. A tüntetőknek még egy papírpétárdát is sikerült eldobniuk, amely azonban nem okozott különösebb kárt.

Suvich államtitkár ezután megkezdte tárgyalásait az osztrák kormányfővel. Hivatalos jelentést a megbeszélések eredményéről még nem adtak ki.

Szerdán este különben a Mária Terézia-téren is papírpétárda robbant. Egy rendőr a merénylet után vetette magát s miután az többszöri felszólításra sem állt meg, három lövést adott le rá. Az egyik megsebesítette a merénylet, akit elfogtak. Megállapították, hogy Foith Ágostonnak h.v.ják, műegyetemi hallgató. Még három papírpétárdát találtak nála. Valószínűleg gyűjtőábrába kerül. Néhány hasonló petárdarobbanást jelentettek felsőausztriai helységekből is.

Zaklatják a Németországban élő osztrákokat

Az amugy is feszült viszonyt Németország és Ausztria között újabb német intézkedés mérgesítette el. Az intézkedés a Németországban élő osztrák állampolgárok ellen irányul. A szász és a

mecklenburgi kormányzóság rendelete adott ki, amelynek értelmében az ott élő osztrák állampolgároknak jelentkezniük kell a rendőrségen és ott vallomást kell tenniük személyi adataikról, bevallva vallásukat, foglalkozásukat és fajukat is, továbbá azt, hogy Ausztriában milyen politikai pártnak a tagjai. A melyik osztrák alattvaló ennek legkésőbb szombat délig nem tesz eleget, azt rögtön kiutasítják Németországból.

A rendelet nagy megütközést keltett Ausztriában és a kormány azonnal tiltakozott berlini követe útján. Az osztrák kormány hangsúlyozta, hogy ez a rendelkezés ellentétben áll a nemzetközi jogszokásokkal, de kifejezetten beleütközik a német-osztrák kereskedelmi egyezmény szakaszaiba is. Az egyezmény tudvalevőleg előírja, hogy a Németországban élő osztrák alattvalók ugyanolyan elbánásra tarthatnak igényt, mint maguk az ország állampolgárai. Az osztrák kormány tehát a rendelet haldéktalan visszavonását követeli.

Németország nem megy Genfbe

Ismét megerősítették azt a hírt, hogy Németország nem tesz eleget a Népszövetség meghívásának és nem tér vissza a genfi tárgyalóasztal mellé még akkor sem, amikor az 1935 évi Saar-vidék hovatartozandóságát eldöntő népszavazást készítik elő. A német választójegyzék udvariasan, de határozottan visszautasította a Népszövetség csalogatását.

Hasonlóképp eredménytelenné teszik a nemzetközi vizálykodások a leszerelési értekezlet folytatását is. Csütörtökön délelőtt Genfbe érkezett Henderson, az értekezlet elnöke, Sir John Simon angol és Paul Boncour francia külügyminiszter. Azonnal tanácskozársra ültek össze, belevonva a megbeszélésekbe Benes csekk külügyminiszterét és a Népszövetség főtitkárát, Avenolt is. Genfi körökben úgy tudják, hogy a tanácskozás eredményeképpen a január 22-re kitűzött ülést először február 7-re halasztják el. Ebben az időpontban viszont csak azért ül össze a leszerelési értekezlet, hogy ismét elnapolja magát husvét utánra.

Számos női bajnál a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata végtelen nagy megkönnyebbülést szerez.

Megérkeztek a szerb rendőrségi emberek a kolozsvári dinárhamisítási ügy kivizsgálására

Kolozsvár, január 19.

A hatalmas arányú kolozsvári dinárhamisítási ügyben a rendőrség még mindig folytatja a nyomozást. A napokban megérkeztek Kolozsvárra a jugoszláv rendőrség kiküldöttjei is. A kiküldöttek bő felvilágosítást adtak a nyomozó közlegnek Kiss Sándorról, a dinárhamisítás egyik főszereplőjéről.

A jugoszláv rendőrök elmondották, hogy Kiss Sándort Jugoszláviában úgy ismerték, mint a legüzesebb és legeszedelmesebb csempészek egyikét.

Kiss Sándor Közép- és Kelet-Európában minden országát bejárta, tiltott határlépésért eddig több mint tizszer ítélték el.

Haldoklik Knut Hamsun

Osló, január 19.
Knut Hamsun, a világhíres Nobel-díj-nyertes norvég író, utolsó napjait éli.

Orvosai lemondtak életéről.
Az egész világon óriási részvét nyilvánul meg a haldokló nagy író iránt.

Battista államcsinnyel kikiáltotta a katonai parancsuralmat

Amerikában nagy az izgalom az újabb kubai fordulat miatt

Havanna, január 19.
Az állandóan forrongó Kuba szigetén váratlan államcsiny történt. Battista ezredes magához ragadta a hatalmat és a hadsereg segítségével kikiáltotta a katonai parancsuralmat.

Az államcsiny részleteiről még nincsenek pontos jelentések. Battista ezredes tudvalevőleg a kubai forrongások kezdete előtt őrmester volt s vezetésrepet játszott a Machado-diktatura megdöntésében, majd Cespedes elnök megbuktatásában is. Ekkor egyszerre őrmesterből ezredes lett. Hirtelen szerzett népszerűségéből azonban már sokat vett, mert a munkásság s általában a baloldali elemek gyökeres társadalmi újításokat követelnek, amikre a kormány s a kormányt támogató Battista nem hajlandó.

Battista ezredes a diktatura kikiáltása-

val egyidejűleg kihirdette az ostromállapotot. Az államcsiny és az ostromállapot valószínűleg az általános sztrájkra akar válasz lenni, amelyet a baloldali munkásság még tegnap kihirdetett. A sztrájk elsősorban Hevia elnöki kinevezése ellen irányuló tüntetés akart lenni.

Újabb jelentések szerint Havannában az összes tisztviselői szervezetek sztrájkba léptek, a tiltakozás jeléül Battista diktatúrája ellen.

A kubai helyzet most zavarosabb, mint valaha. A fenti jelentések csak a Havannában, az ország fővárosában uralkodó állapotokról számolnak be s még nem tudni, hogy a vidéki helyőrségek, az ültetvények földmunkásai és az ipari munkásság milyen álláspontot foglal el. A kubai állapotok miatt nagy izgalom uralkodik Washingtonban is.

Ugy szép az élet, ha zajlik

Pop Jonel volt belügyi államtitkár és Jon Russu-Abrudeanu mérges párbaja

A rágalmozási perek forgatagában

Gyulafehérvár, január 19.

A nemrégiben lefolyt választások időtartama alatt, eléggé tiszteletben is tartották Erdélyben. Csak egy kivétel akadt, Jon Russu-Abrudeanu, aki vagy nem tudott, vagy nem akart tudomást venni az egyezményről. Jon Russu neves bukaresti közíró, akit a kormány párt Fehérmegyében közéleti szenátornak jelölt a nemzeti-parasztpárt jelöltjével, Pop Jonel volt belügyi államtitkárral szemben.

A közéleti választások előtt hatalmas plakátok jelentek meg Gyulafehérvár utcáin, amelyekben Russu-Abrudeanu nyílt levelet intézett a következő címmel: „Către groful Janesi Pop de Telna” — vagy magyarul: „A czelnai Pop Janesi grófhhoz”.

Az egyik plakáton, amelynek rajza Pop Jonelt három nagy pénzeszáék előtt ábrázolja, Russu-Abrudeanu azzal vádolja a volt belügyi államtitkár, hogy Meles fehérmegyei község erdőjét 10 lejes áron vette meg köbméterenként és azt a nagyváradi Schwarz-cégnek adta el 37 lejes köbméterenkénti áron.

Ugyanakkor azt is felemlíti Russu-Abrudeanu, hogy a Tischler Mór-féle mőc-perben az ilfovi törvényszék 7591—933 számú írta szerint Pop Jonel 750 ezer lejt kapott mint szakértő és ugyanakkor arra buzdította a román egyházakat és állami intézmények tisztviselőit, hogy abba a gyulafehérvári bankba tegyék be a pénzüket, amely az államtitkár pénzügyi hatáskörébe tartozott és amely ma nehézségekkel küzd.

Egy másik óriási plakáton Russu-Abrudeanu 12 pontban sorolja fel a volt belügyi alminiszter „főbenjáró bűneit”.

A már előbb hangoztatott vádakon kívül elárulja, hogy az alminiszter miniszterisége alatt czelnai szöllőjéhez vezető utat megcsináltatta az állam pénzén, de ugyanakkor az országutat elhanyagolta. Híveinek birtokokat osztogatott, Gyulafehérváron egy bórgyárát vett meg és bankjából híveinek aláírásával óriási összege-

ket vett fel.

A közéleti választás annak rendje és módja szerint le is folyt Gyulafehérváron és a választások során Jon Russu-Abrudeanu győzött, aki a plakátok végén, önértékesen arra hívta fel Pop Jonelt, hogy rágalmozásáért perelje be a bíróságoknál, hogy vádjait bebizonyíthassa.

Mint értesültünk Pop Jonel nem is késlekedett az eljárás megindításával, amelyet a gyulafehérvári törvényszéken adott be politikai ellenfele, a csatát nyert Jon Russu-Abrudeanu közéleti szenátor ellen.

A rágalmozási per, amelyet nemsokára tárgyalni fog a gyulafehérvári törvényszék, biztosan nagy érdeklődés mellett fog zajlani, annál is inkább, mert a nyilatkozathatározat és Russu-Abrudeanu vád-

jaira igen furcsa fényt vet az a nyilatkozat, amely tegnap jelent meg Boila Zakariás ismert kolozsvári lapjában, a „Romania Noua”-ban.

A nyilatkozatban, amelyet Pop Jonel volt belügyi államtitkár intéz a lap szerkesztőségéhez, azt olvassuk, hogy az Univerul erre vonatkozó hírével ellentétben, amely arról számol be, hogy Russu-Abrudeanút az ilfovi törvényszék egy rágalmozási perben felmentette, más az igazság. Pop Jonel megállapítja nyilatkozatában, hogy még 1930-ban Russu-Abrudeanu támadást intézett a Viitorulban Pop Jonel ellen, amelyért a belügyi államtitkár beperelte. Több elhalasztott tárgyalás után a belügyi államtitkár szerint Russu-Abrudeanu levelet intézett Pop

Megkezdette az egeresi kőszénbánya a munkások hátralékos követeléseinek kifizetését

Kolozsvár, január 19.

Megírta a B. L. azt, hogy az egeresi kőszénbánya munkásai emberségesebb munkaviszonyokért és magasabb bérekért mozgalmat indítottak.

A bányamunkások panaszaikkal és követeléseikkel a munkabírósgot keresték fel. A munkabírósg az ügy hosszas tanulmányozása után le is tárgyalta az ügyet.

A munkabírósg tárgyaláson a munkások bebizonyították, hogy követeléseik jogosak.

Ennek a megállapításnak az alapján a bíróság a munkások javára kedvező ítéletet hozott.

A bírósági végzés ellenére a bányagazgatóság hallani sem akart arról, hogy a munkások követeléseit kifizesse. A bányamunkások újabb egyetemleges kérést adtak be a munkabírósghoz.

Az ügy azonban nem került tárgyalásra, mert a bányagazgatóság szerdán mégis megkezdte a hátralékos bérösszegek folyósítását.

Anghelescu bankkormányzó nyilatkozott Aradon

az adósságrendező törvényről, a devizakereskedelem központosításáról és a lej szilárdaságáról

Arad, január 19.

Jelentettük tegnap, hogy Anghelescu, a Nemzeti Bank kormányzója, szerdán Aradon járt és Voicu Nişescu társaságában felkereste a betegesen fekvő Pop-Csicsó Istvánt. A bankkormányzó aztán meglátogatta a Nemzeti Bank aradi fiókját is, majd fogadta az aradi pénzügyi igazgatóinak tisztelgő küldöttségét. Az elhangzott üdvözlésekre Anghelescu kormányzó rövid beszéddel válaszolt, amelyben a következő kérdésekre tért ki:

Mindenekelőtt az adósságrendező törvény módosításáról emlékezett meg, amely most van folyamatban. Igéretet tett arra, hogy a módosítás egyaránt szolgálja fogja az adósok, mint a hitelezők érdekeit. A Nemzeti Bank egyébként a maga részéről a legmészebbmódú készségességet mutatja a hitellet megújítása érdekében. Bár a Nemzeti Bank a devizakereskedelem és forgalom lebonyolítását illetően a teljes központosításnak a híve, mégis annyi leszögezhet, hogy az a

PÁRISI DIVAT

SELYEM-BÁRSONYOK

sima és mintás

LAMÈE-ANYAGOK

arany — ezüst — acél — viel-or

MONNA-VANNA

VELOURETTE

DUBARRY

HAWAIIA

LEGMAGASABB FOKU VÁLASZTÉK

GALLIA-NÁL

BRASSÓ, Piața Libertății (Szabadságtér) 3 sz.

Jonel ügyvédjéhez, Demetrescuhoz, melyben kijelentette, hogy „az ellene felhozott vádak tévedésen alapszanak s kijelenti, hogy nem volt eszében sohasem Pop Jonelt megsérteni”.

„Sőt — írja Russu-Abrudeanu szóra — őszintén szólva, Pop Jonel nekem kimondottan kedves és meg vagyok győződve makulátlan tisztességéről”.

Ilyenformán Pop Jonel nyilatkozata szerint a belügyi exállamtitkár ügyvédje maga kérte a törvényszéken Russu-Abrudeanu felmentését.

Mindez a nemzeti-parasztpárti uralom utolsó napjaiban történt 1933 novemberében. És pár hétre rá a liberális választások alkalmával Russu-Abrudeanu ismét 12 vádat sorakoztat fel politikai ellenfele terhére és nem hogy „kedves”-nek nem tartja, de általánosságban ellenszenvesnek találja.

Milyen furcsa dolog is a politika? Mennyire megváltoztatja az emberek érzelmeit néhány hét alatt.

Vajon a gyulafehérvári törvényszék tárgyalásán már ismét „kedves”, vagy ellenszenves lesz Pop Jonel Russu-Abrudeanunak?

Benczel Béla

centralizációs felfogás nem jelenti azt, mintha a magánpénzügyeket ne lehetne szerephez juttatni az ország devizaszükségletének ellátása körül. Végül azt állapította meg beszédében a bankkormányzó, hogy a Nemzeti Bank rendelkezésre álló devizakészlete teljesen elégséges a lej stabilitásának biztosítására.

Magára gyújtotta a házat a két bezárt kisgyerek

Vaslui, január 19.

A Vaslui melletti Dumbăveni községben a napokban borzalmas szerencsétlenség történt. Mária Ocui parasztasszony elment valahová hazulról és 4 éves kislányát és 2 éves fiát otthon hagyta. A bezárt két kis gyerek unalmában a tüzzel kezdett játszani. A kipaktató szikrák meggyújtották a szerencsétlenek ruháit. Pár perc alatt a gyerekek, mint lobogó fátylak, jajveszékelve futkároztak a szobában, de kétségbeesett sikoltozásukat senki nem hallotta meg. A szobából kimenekülni nem tudtak, mert az ajtót bezárta az anyjuk.

Mire a parasztasszony hazatért, két kis gyereket szénre égve találta a szobában.

A csendőrség megindította a nyomozást a két szerencsétlen apróság megrázó tűzhalálá ügyében.

Enyhe a januári tél

Bukarest, január 19.

Az időjárás, amely januárban általában elég enyhe volt, tegnap még melegebbre fordult. Több helyen, mint például Balciuban 8 fokot mértek zérus fok felett. Szijonában zérus foknál állt a hőmérő Brassóban és a legtöbb helyen ugyancsak meg enyhült az idő.

HIREK

Olcsóbb lesz a fény

Bármily kényelmes és jó is a villamos világítás, van egy hibája, amiről kevesen tudnak és ez az, hogy nagyon pazarló módja a világításnak. A legfőbb oka az, hogy az izzólámpákban is veszendőbe megy a felhasznált áram energia. Az izzólámpák 95 százaléka s alig 4-5 százaléka fordítódik a fényhatásra. A legjobb Wolfram-izzólámpában is egy wattnyi elektromos energia 80 lumennyi fényt szolgáltat, ami 4.4 százalékos hatást jelent. Az elektrotechnikusok régi törekvése olyan villamoslámpát kitalálni, mely nem fejlődik hő s az elektromos energia közvetlenül és nagyobb arányban alakul át fényvé.

Az izzólámpát jóval felülmúlják hatásfokban azok a színes csövek, melyeket egyelőre inkább csak reklámcélokra használnak. Mint Amerikából jelentik, most sikerült az eddig megnövekedett, héliummal, vagy más nemes gázzal töltött ilyen ködfénylámpákat nátriumgőzzel töltetni, ami több tekintetben is egyszerű eredménnyel járt. A színes ködfénylámpáknál eddig a legnagyobb hátrány az volt, hogy a fényerősségük nagyon kicsiny és ezért igen hosszú csövet kellett valamire való világításra is alkalmazni, azonkívül nagy feszültség kellett az égetésükhöz. Az új nátriumgőzlámpával nincsenek meg ezek a hátrányok. Egész rövid cső intenzív fényt ad már 220 voltos áramkörben. De a legfontosabb az, hogy jóval olcsóbb is, mint az izzólámpa s egy 70 wattos nátriumgőzlámpa már olyan erős fényt ad, mint eddig egy 200 wattos körte, tehát harmadrészt annyiba kerül majd vele a világítás.

— Kártérítést kapott a sérelmesen elcsapott tisztviselő. Arról jelentik: Az Intercontinentale szállítási vállalat a múlt év októberében kitette állásából Salacz Dezsőt, a vállalat aradi fiókjának vezetőjét. Salacz sérelmesnek találván elbocsátása körülményeit, 3 évi elmaradt szabadsága és a felmondási időre járó fizetésének megtérítése érdekében keresetet adott be az Intercontinentale ellen. Az aradi járásbírósa a csüörtökön délután megtartott tárgyaláson helyet adott a keresetnek és a vállalatot 165 ezer lej kártérítés megfizetésére kötelezte.

— Hunyadmegyei hírek. Déváról jelentik tudósítónk: Ister Ioan 17 éves, Banița, hunyadmegyei községbeli lakos ez év január 8-án összeszólalkozott Baic Ioan 28 éves gazdával és zsebkésével hátról leszúrta. A szerencsétlen pár perc alatt kiszívedett. Ister beismerte tettét, de azzal védekezett, hogy áldozata többször nyilvánosan kijelentette, hogy végeznék fog vele. Ő tehát önvédelemből ölt, azaz nem is akarta megölni, csak annyira megsebesíteni, hogy egyideig harcképtelenné váljék. A gyilkos legényt bekísérték a dévai ügyészségre. — A Brád közelében fekvő Ruda aranybányában szerencsétlenül járt a napokban Filomel Jozsefi bányamunkás. Amint le akart szállni a bányába, lámpája véletlenül kialszott és a sötétben egy 30 méter mély furt lyukba zuhant. A szerencsétlent észrevették, kihúzták és ápolás alá vették de életbenmaradásához semmi remény nincs. — Annakidején beszámoltunk Doroga Mária 19 éves piskis szolgálóleány gyermekgyilkosságáról. A leány a dévai kórházban tavaly október 7-én megszületett gyermekét, majd egy hét múlva, Piskibe hazamenet, vízbe fojtotta s a kis holttestet elásta egy nádasba. Alexné bolgár asszony, aki közvetlenül a gyilkosság után találkozott vele, gyanusnak találta az állapotát és viselkedését, kifaggatta, majd értesítette a hatóságokat. A gyermekgyilkos anyát tegnap vonták kérdőre a dévai törvényszék második szekciójára, Dragus tanácsbíró elnökletével. Doroga Mária nem tagadta tettét, de azzal védekezett, hogy nem tudta volna eltartani a gyermeket. A bíróság több enyhítő körülményt figyelembe véve csak egyévi fogságra ítélte. Ugy az elítélt, mint az ügyész, megnyugodtak az ítéletben, a mely így jogerőssé vált.

— A tábla is elítélte a marosvásárhelyi kereskedők „szarkait”. Tudósítónk jelentik: Beszámolt annakidején arról a B. L. hogy a marosvásárhelyi üzletekbe alkalmi tolvajok jártak napokon keresztül, akik hajmeresztő fura módon egész halom árut loptak el. A marosvásárhelyi betörőbandát, amely Ladányi Mihály és Kovács Mária közismert betörőkből állott, többszöri lopásért két év börtönrre ítélte a marosvásárhelyi törvényszék. A tábla, amely a mai napon foglalkozott felebezés folytán az ügygel, helybenhagyta az elsőfokú ítéletet, amely jogerőssé vált.

— 600 méter mélységben a tenger fenekén. Rómából jelentik: Annak a buvárruhának a feltalálója, amellyel már 200 méter mélységben sikerült leszállnia a tenger fenekére, jelenleg Specianál kísérletezik, hogy 600 méterre szállhasson le a tenger színe alá.

— A marosvásárhelyi nyugdíjasok országos mozgalma az adókonok ügyében. Tudósítónk jelentik: Az erdélyi nyugdíjasok körében általános nyugtalanságot szült az a tény, hogy az adókonok tömeges piacradozása miatt a bonok értéke nagyot csökkent és azokat már féláron is alig lehet értékesíteni. A marosvásárhelyi nyugdíjasok ezért ennek a sérelemnek az orvoslása érdekében országos akciót kívánnak beindítani. Képviselőik és szenátoruk útján ki akarják szorgalmazni a kormánynál, hogy a bonokat az 1932-33 évi hátralékos adók fejében is fogadják el az adóhivatalok, mert ezzel az intézkedéssel azt remélik, hogy a bonok értéke növekedni fog. A marosvásárhelyi nyugdíjasok elhatározták, hogy országos jelentőségű kezdeményezésük kiszélesítése érdekében csatlakozásra fogják felhívni az ország összes nyugdíjasait is.

ABLAK

A Stapsky-botrány mérgező anyaga néhány nap alatt teljesen felszívódott Páris szíveztelében. A világjáró hirtelenül felszökő lázzal reagált a felszívódott mérgegre. Francia lapok szerint körülbelül négyezer ember tüntetett az utcákon. A parlamentet ezerkétszáz rendőr gyűrije védte. A tömeg tucatszám tépte ki a bulvárok fáit, a közlekedés megakadt s néhány helyen szabályos utcai ütközet fejlődött ki stb. A párisi eseményekkel kapcsolatban igen érdekes statisztikát lehetne összeállítani arról, vajon az utolsó tíz évben mely világjárókban folytak le hasonló pörös, romboló tüntetések? De ennél a statisztikánál is érdekesebb volna azoknak a városoknak a felsorolása, amelyek utcáin az utolsó tíz évben a járókelők nyugodtan járhattak, a boltok aggodalom nélkül nyithattak, az autók nem állították meg senki, az utcakövek nem hullottak, a házak nem visszhangoztak puskalövéseket. Mert pörös tüntetések helyett talán mégis a rend, a biztonság, a nyugalom igazi mértékegységei a világjárók kultúrfokának.

UJBÓL EGY BUKOTT NAGYSÁG

A legutóbbi napok eseményeinek hatása alatt San-Martin, a kubai köztársaság elnöke, aki véres forradalmi harcok után jutott hatalomra, most megbukott. Utódának Hevia földművelésügyi minisztert tette meg a kubai helyzet jelenlegi ura: Battista hadseregparancsnok.

— Halál a mennyezeten át. Wittembergből jelentik: Különös szerencsétlenség történt a Flaeminge tartományban levő Lahsdorf községben. Egy Haase nevű hadirokkant fia a manzardszobában bátyja revolverével játszott, miközben a revolver hirtelen elsült és a lövedék a padló, illetve a mennyezeten keresztül megölte a fiu nagyanyját, aki a manzardszoba alatti szobában tartózkodott.

— Kártérítést követel az indokolatlanul meghurcolt lapbizományos. Kolozsvárról jelentik tudósítónk: Emlékeztetés, hogy a tavalyi kommunista letartóztatások alkalmával lefogták Neumann Ignác lapbizományost is, akit 10 napig fogva tartottak, majd Temesvárra szállították és ott bele akarták keverni az Encsel-féle kommunista ügybe. A vizsgálóbírói kihallgatás alkalmával kiderült, hogy Neumann ügyészségi engedély nélkül tartott házkutatást. Kiderült az is, hogy Neumann alaptalanul gyanúsították és Temesváron el is engedték, anélkül, hogy vasúti jegyet adtak volna a visszautazásra. De még a Temesvárra szállítás előtt az a furcsa dolog történt vele, hogy 806 lejnyi készpénzt elvették. Ebből csak 300 lejt adtak vissza, míg a többitől Pop Vasile komiszár aláírásával három bont kapott. A komiszár később azt állította, hogy a különbözetet átadta Neumannnak, a mit azonban Neumann a legutóbbi tárgyaláson cáfolott. A lapbizományos, aki meghurcoltatásán kívül még pénzügyi kárt is látta a gyanúsításnak, ügyvédje útján feljelentést tett a kolozsvári rendőrség ellen, hivatalos hatalommal való visszaélés, a hiányzó pénz, mint az indokolatlan meghurcoltatás miatt. Neumann 200.000 lej anyagi és erkölcsi kártérítést követel. Az érdekes ügyben most folynak a kihallgatások. A kihallgatások során tisztázódott a bonok ügye is. Lepure vizsgálóbíró tudára adta a beidézett Pop komiszárnak, hogy a rend-

őrségi közegeknek még a kommunista váddal gyanúsított foglyoktól sem szabad magánkölcönt felvennie. Az ügy tárgyalását rövidesen kitűzik.

— AKI HÁROMSZOR MEGHALT ÉS MA IS ÉL. A londoni rendőrség egy közlekedési balesetről felvett jelentésében halottnak nyilvánított egy Sandell nevű embert, akinek a sors „baleset” már kétszer ért a lefolyt három esztendőben. Az első esetben egy munkahelyen haragosa a sötétben utódját ölte meg abban a hitben, hogy ő az. A második esetben a kórházban egy vakbélbeteg lettek a helyébe s amikor ez meghalt, Sandell feleségét tévesen férje haláláról értesítették. Most legutóbb egy motorkerékpár-balesetnél a rendőrség egy embert talált holtan, akinek Sandell névre szóló igazolvány volt a hátizsákjában. Később derült csak ki, hogy a néorokona volt.

— Hat hónapi fogház váltóhamisításért. Marosvásárhelyi tudósítónk jelentik: Benkő Lajos mezőölvyedi gazda néhány hónappal ezelőtt, szűkösi anyagi viszonyok között tengődve, kényszerűségében váltót hamisított, amelyre két gazdag ismerősenek a nevét írta. A váltó kifizetésénél kiderült, hogy a jótállók nevei hamisítva vannak és ezért a bank okirathamisításért jelentette fel a megtévedt gazdát, akit a marosvásárhelyi törvényszék hat havi fogházra ítélte. Az ítéletet a marosvásárhelyi tábla is helybenhagyta.

— JANUÁRI SZÁMAVAL HETEDIK EVFOLYAMÁBA LÉPETT AZ ERDÉLYI HELIKON. Most megjelent januári számával hetedik évfolyamába lépett az Erdélyi Helikon, a havonta nyolcvan oldalon megjelenő, tartalmas, változatos és komoly irodalmi értéket képviselő erdélyi folyóirat. A januári szám Kós Károly sajtó alatt levő új regényéből, az „Országépítő”-ből közöl önálló részüket. Kosztolányi Dezső színes, lebilincselő tanulmánya Charles Lamb-ról, Reményi József „A rend, mint esztétikai hitvallás” című értékes elemzéséről, Benedek Marcell tanulmánya Szántó György új regényéről, Molter Károly magvas kritikájáról, Dsida Jenő új verseskötetéről: egytől-egyig érdekesítő, rendkívül színvonalas írások. A „Magyar írók” sorozatában Halasy-Nagy József ír Surányi Miklósról, Kovács József, Kovács László, Tolnai Gábor, Kázmér Ernő, Benedek Marcell és Vita Zsigmond tollából kiadott nagyobb cikkek és könyvismertetések jelentek meg. Illyés Gyula, Fekete Lajos és Horváth Jenő remek új versein kívül Szenczei László és Bözödi Jakab György novelláit találjuk még az Erdélyi Helikon új számában, melyet Buday György fametszetei díszítenek. Az Erdélyi Helikon előfizetési ára évi 600 lej, az Erdélyi Szépírók Céh pártoló tagjainak és előfizetőinek 500 lej. Egyes szám ára 70 lej. A kiadóhivatal örömmel küldi meg ajándékként mindazoknak, akik az Erdélyi Helikon most meginduló új évfolyamára előfizetnek, a folyóirat jubileárius Kós-számát, mely az elmúlt évfolyam utolsó számaként jelent meg. Érdeklődések és megrendelések az Erdélyi Szépírók Céh részére, (Cluj-Kolozsvár, Piața Mihai Viteazul 40.) küldendők. Magyarországi főbizmányos Génius Révai R. T., Budapest, Vadsz-utca 16.

MAI IDŐK

— Micsoda dolog az, maga 100 lejt kér azért, hogy az autót egy félórát őrzi? — Kérem, a mai világban! Hol van a garancia, hogy vissza is jön érte?

(Vart Illem.)

THERMOGÈNE

meleget fejleszt és leküzd a köhögést, légszűkületet, grippt, a reumát és idegfájdalmakat.

Használati utasítás: A Thermogène-t a fájós helyre tenni és ügyelni, hogy a vatta feszessen a bőrön feküdjék. Erősebb és gyorsabb hatás elérésére elegedő, a vattát egy kevés vízzel vagy szeszszel megnedvesíteni.

Vezérképviselő: I. DILLAN

Bukarest, str. Pitar Mos, 4

A világ összes gyógyszerárterében és drogueriáiban kapható.

Szeges botokkal halálra verték volt örmesterüket

Slatina, január 19.

Slatina város Párlji városrészében, egy kis szálloda éttermében, borzalmas gyilkosság történt kedden este.

Két részeg testvér, névszerint Joiteșcu Jon és Marin, szeges fűtykösökkel irtózatosan elverték Bădescu Jont, a slatinai 21-ik tüzérezred örmesterét.

Az örmestert súlyos sérüléseivel kórházba szállították, az orvosok azonban nem tudtak segíteni rajta. A botok szegzei egészen az agyig hatoltak és így föltétlenül halálos sebesüléseket okoztak.

Az örmester néhány órai vergődés után meg is halt.

A gyilkosok elmenekültek. A rendőrségi nyomozás megállapította, hogy a testvérek bosszúból követték el a gyilkosságot.

Mindketten az örmester keze alatt szolgáltak a katonaságnál. Az örmester nagyon szigorúan bánt velük és ezért halálos ellenséggé váltak.

A bosszuallás sikerült is. A rendőrség széleskörű nyomozást indított a gyilkosok előkerítésére.

Leégett az irgalmas-rend pozsonyi háza

Pozsony, január 19.

Az irgalmas-rend pozsonyi házában szerdán este tűz ütött ki. A tűz a házban levő mozi gépházában keletkezett. A mozi közönsége megmenekült. A hatalmas emeletes ház lakásait és irodáit sikerült kiüríteni, emberéletben nem esett kár, de a palota a tűz prédája lett.

A ház lakóinak kimentésénél megrázó jelenetek játszódtak le. A második emelet egyik kislakásában lakó öregasszony nem akarta elhagyni az égő házat.

— Meg akarok halni — jelentette ki — és ez a legjobb alkalom.

A tűzoltóknak erőszakkal kellett kicipelni az öregasszonyt.

A tűzkár nagy összeget tesz ki, de biztosítás útján megtérül.

LAKBERENDEZÉSÉNEK

MEGVÉTELÉNÉL

LEGYEN ÓVATOS!

FIZESSEN TOBBET,

SZÉKELY RÉTI

BÜTORGYÁR R.T.-TÓL TG.-MUREȘ FIOKOK: BUCUREȘTI — BRAȘOV

Kézdivásárhelyi fejek

Szabó Jenő költő-pap

Szabó Dezső író testvérbátyja itt él közöttünk, Kézdivásárhelyen, azonban hónapok óta alig hallani róla. Ennek egyik oka súlyos betegsége, mely a szoba négy fala közé kényszerítette és így nélkülözi a város magyar társadalmát az ő hajdan derűs kedélyét, szellemes megjegyzéseit, sok humorral megírt felolvasásait, mely-érzős kölleményeit, melyek irodalmi értékek. Sok versét ünnepélyeken, estélyeken szavalják, sok versét pedig megzenésítették és éneklék a magyar részeken. A Kemény Zsigmond Irodalmi Társaság tagjának is választotta. Sajnos, hogy az utóbbi években őt is megcibálta a megnehezedett élet s a megélhetés súlyos gondja ellankasztotta alkotó erejét. Őt verses könyve is megjelent legutóbbi két ilyen kötet: Sónakok hídján, Virágok a Golgotán. Nagy értéket jelentő munkája Szabó Dezső Elsodort falujára megadott válasza. Amint ismeretes, e regényben az író Farcády Jenő figurájában testvérbátyját állította pellengérré s Szabó Jenő pap „Farcády Jenő válasza az Elsodort falura” című munkájában válaszol. Ez a munka, ha akadna kiadója, irodalmi szenzáció erejével hatna és érdekes folytatása lenne az Elsodort falunak...

Dr. Dávid István dalköltő

Kézdivásárhely kulturális magyar életének egyik kimagasló egyénisége: dr. Dávid István. Nem egy kisváros köznapiágába való ő, azonban faja és haza földje iránti szeretete odaköthetné őt is e másfélszer esztendő székely föld végbástyájához, hogy dalos lelkének varázsszával átítassa a magyar lelkeket.

Sok megpróbáltatáson ment keresztül a román impérium első éveiben, amikor legény kellett a gátra, hogy fel merje emelni valaki szavát az egyik napról a másik napra kisebbségi sorsba jutott magyar nemzet jogos érdekéért. Mint a Magyar Párt titkára, megdöntötte a székely föld végbástyájához, hogy dalos lelkének varázsszával átítassa a magyar lelkeket.

Néhány esztendővel ezelőtt a kolozsvári újságírói klubban rendezett szerzői-estet, ahol megérdemelt ünneplésben volt része. Az erdélyi magyar sajtó ekkor többek között úgy emlékezett meg erről a szerény emberről:

„Ős székely tehetség, akiben kifogyhatatlanul buzog a dal forrása. Kézdivásárhelyen élte le életét a tehetséges dalköltő, akit isten-áldotta lelki adománya mentett meg attól, hogy beleszürküljön lelkileg is a kisváros porába.

Majd így ír:

„Dávid István, mint dalszerző, a Tarnayak, Balázsozok, Fráter Lórándok iskolájából való.”

Ime egy arckép dr. Dávid Istvánról, a dalköltőről. Be is fejeztük ismertetését, ha még csak azt említtük meg, hogy ismertebb dalai, melyeket a határon túl is énekelnek: Jogász-üdvölő, Egy keringő, Barackfa virága, A csukaszürke sapka, Széles ágya a Tiszának, Bánt engem a dinom-dánom, Kenyeres pajtásom, Jellege, stb. stb.

Dr. I. Diénes Jenő

Festő és író. A város magyar társadalmának értékes tagja. Egyébként ügyvéd, azonban a foglalkozásához csöppet sem harmonizáló az ő művészi érzéke, mely egyszerre kétféle megnyilatkozásban: a festészetben és a szép magyar próza művelésben fejleszti ki az ő egyéni márkáját. Mint festő, a Szinnyei-Merse-irányzatnak a mestere és művészi akvarelljei illetékes körök elismerését szerezték meg a részére. Mint író, értékes magyar. Magvetője a székely-magyar irodalom humuszának. Tagja a Kemény Zsigmond Irodalmi Társaságnak. A megjelent könyvei: Magduska meséskönyve, Nagyenyedi diákélet, közkézen forognak, azonkívül színes írása az északi utazásáról szóló munkája, melyekből részletek füzet alakban megjelentek. — Annak idején a B. L. Gyermekvilág című rovatában megjelent sorozatos Buksi viselt dolgai c. cikkei élvezetes csemegék voltak. Az Erdélyi Múzeum Egyesület Sepsiszentgyörgyön 1933 augusztus végén megtartott pándorgyűlésén „Ezeréves magyar- lengyel láncszemek” című tanulmányával szerepelt, mint előadó. Nemrég fejezte be „Déli-bübsz aszszony” című regényét, mely újabb értékes remélésnek ígérkezik az erdélyi magyar könyvpiacon.

A prefektus és a székely város

Fiatal és jó az új prefektus, hiszen orvos

Ezelőtt tizenhárom évvel jött Kézdivásárhelyre dr. Bidu V. Valér kórházi főorvos és ma Háromszékmegye új prefektus, e pozíciójában is Kézdivásárhelyi akar maradni. Pedig annak idején nem a legszívesebben fogadták a városban a brassói fiatalembert, akit a kormány annak a kórháznak a vezetésére küldött, mely a város áldozatkészségéből épült s melyet az állam egyik napról a másikra elvett és állami kórházzá deklarált.

Az új főorvos aztán rövidesen intelligens modorával és tudásával elsimitotta az ellentéteket s megerősödött állásában annyira, hogy orvosi hivatása mellett ráért politizálni is. És jól politizált. Hangjára felfigyeltek. Néhány év alatt primár lett, ma pedig — ahogy szemben ülök vele kórházi lakásának pazarul berendezett szobájában, — a prefekti cím jár ki neki.

— Prefekt ur, gratulálok az új címhez és szeretnők sokan, ha ez a titulus nem dekorációs lenne, hanem a jó cselekedetek ama bizonyos szelencéje...

Mosolyog. Fiatallal. Alig 34 éves. És ilyenkor a sziv is tüzesebb, az akarat erő sokatkaró.

— Hogyne, hogyne! — válaszolja, Hisztudja, hogy ennek a városnak és vidéknek közönhetem egzisztenciámat és így Felsőháromszék fiának vallom magam. Az a tervem, hogy minél kevesebbet üljek a központban és annál többet legyek

a vidéken, melynek nagy szüksége van segítő kézre. Meg is teszek minden tőlem telhetőt, hogy a megye eme elhanyagolt része bekapcsolást nyerjen jókarba hozandó útjával az ország vérkeringésébe. Fellendülést akarok itt közigazgatásilag, életést, pénzt a székely népnek, melyet hecsületességért, jóra valósságáért szeretek.

Mosolyogva jegyzek és megvakarom amugy székelyesen a fejem bubját, mint aki valamire gondol, azonban a békesség kedvéért lenyeli a mondanivalóját. A prefekt talán észreveszi mosolyomat és így gondolkodhatik: Hm, te hihetetlen újságíró, bizonyosan azt hiszed most rólam, hogy azért mondom ilyen szépeket, mert hát így szokás választások előtt. Na várj... és pillanatnyi hallgatás után folytatja.

— Azt szeretném és erre fogok törekedni, hogy fellendüljön itt a kereskedelem és az ipar. Különben a prefekt lehet mulandó, amelyek multhatatlanok, illetve maradandók, azok cselekedeteim lesznek.

Politikáról most nem beszélek, mert ez most kényes téma.

Vajjon melyek lesznek azok a maradandó cselekedetei? Mindenesetre jó cselekedetek legyenek a magyarság szempontjából.

Kopognak, tisztelgők érkeznek a prefekthez.

A sportjára büszke Kézdivásárhely

Híres a K. S. E. asztali-tenisze

A KSE ma már országsszerte neves egyesülete áll a kis székely város sportélete élén. Futball, tenisz, asztali tenisz, birkózó, atlétikai stb. szakosztályai közül mindenik bármely nagyváros sportéletének büszkesége lehetne. A KSE ping-pong pátkosai például az ország legjobb és legnevesebb játékosai közé tartoznak. Ez a szakosztály a KSE-nek s így a városnak eddig is sok dicsőséget szerzett. A férfi játékosok közül ország-

szakosztályának vezetősége és játékosai is külön kérték, hogy vezesse tovább a KSE asztali-tenisz szakosztályát, mert — amint mondták — benne látják azt a vezetőt, aki nemcsak egyesületének ad lendületet, hanem meleg baráti személye mintegy összkötő kapcsot képez a két egyesület testvéri működése tekintetében. A KSE ping-pong szakosztályának vezető intézője Gonda István is a eglekesebb sportvezetők egyike.

Soós József,
az országos bajnok

A marosvásárhelyi kollégium udvarán kezdte bontogatni szárnyait... —, amint írta nemrég egy lap, — s ma már huszméteres nekifutással levegőbe zizegő gerelyének tulszük lenne a kollégium tágas udvara. És ma Soós József, a Kézdivásárhelyi református segédpap, Románia országos egy- és kétkézes gerelydobó bajnoka, 1926-ban már díszkoszban (35.90) és gerelyben (44.60) országos ifjúsági rekordert. 1930. és 1931-ben mint a Debreceni Egyetemi A. C. tagja, Magyarország főiskolai rekordere és a legjobb magyar vidéki atléta és Keletmagyarország többszörös bajnok-rekordere. 1932-ben megdönti gerelyben az országos szenior bajnokságokon a kétkézes országos rekordot. Jobbkézrel 54.55, ballal 31.12-t dobva. 1933. szeptember 16-án 53.92 m-el országos gerelydobó bajnok Bukarestben.

gos helyezést nyertek: a fiatal, gyönyörű játéku Kovács Odón, a ritka kitaratású Lakatos Béla, az alig 13 éves Imreh Pista, Kézsmárky József és Emil rutinos, Winternitz Odón gondos és kitűnő játéka szintén dicsőre méltó. De nehogy valaki azt higgye, hogy a KSE asztali-tenisz szakosztályának csak férfi-játékosai kiválóak. Az intelligens és gondos játéku Sipos Etuska, a kedves, törekvő és szép játéku Jakó Etuska és Emmuska díszére vállalanak bármely neves egyesületnek, nem szólva a rutinos, támadó játéku Farkas Nusiról és Máriáról.

A KSE asztali tenisz szakosztályáról és sikereiről még sokat fogunk hallani, de nem csoda, mikor olyan elnök kezében van a vezetés, mint Bothár L. Vilmos vezérigazgató, kit, amikor nagy elfoglaltsága miatt másnak akarta átadni a helyét, nemcsak a KSE játékosai, hanem a Brasovia híres asztali-tenisz

Még csak annyit említtünk meg, hogy csodálatos az az összetartás, amely a KSE egyes szakosztályai között van. — Elismerésre méltó, hogy minden egyes szakosztály sikerét a másik közreműködésével és áldozatkészségével segíti előmozdítani. Az egyesület érdemes elnöke Benkő Ernő, a futball szakosztály vezetője, — aki egyben ügyvezető elnök is — Kiskos Antal, a birkózó-szakosztály vezetője, Blatt Jenő alelnök, a tenisz szakosztály vezetője dr. Vertán János alelnök, stb. stb., mind-mind ott vannak a helyükön, ha bármely sport támogatásáról és előreviteléről van szó. Ilyen lelkes vezetőség mellett nem csoda, ha Kézdivásárhely eme egyesülete oly szép sikereket ér el.

Mint értesülünk, most azon fáradozik a KSE ping-pong szakosztálya, hogy összegyűjtse a megfelelő anyagiakat ahhoz, hogy a legközelebbi bukaresti országos versenyeken is résztvehesse.

A zenekedvelő Kézdivásárhely

Még 1919. évben az akkori polgármestere a kis városnak: dr. Molnár Dénes, gondoskodott jó karmesterről az önkéntes tűzoltó egyesület zenekara részére, akinek vezetésével ügyvédek, orvosokból, kereskedőkből, iparosokból és tisztviselőkből 22 tagú zenekart alakított. E zenekar évekig működött. Ezelőtt 5 évvel megszüntette működését, mert nem volt megfelelő vezetője. Tavaly ősszel ismét újraéledt a zenekar és Török Zoltán dr.-né vezetésével működésbe fogott. Az ő elköltözése után a városból, az éppen akkor Kézdivásárhelyre jött Schmelcz Béla tanítóképzőbeli zenetanár vette kezébe a zenekart, melynek ma is négy nő tagja van: Gallitsik Vilmosné, Siklódy Albertné, Antal Mariska és dr. Török Zoltánné személyében, aki, mint tiszteletbeli tag, tovább is szereplésével támogatja a társaságot. Tagjai a zenekarnak: dr. Gábor László elnök-járásbíró, Berl Márk hegedűművész, Bándy Béla banktisztviselő, Nagy Géza állami íg. tanító, Dobál Lajos kereskedő, dr. Magori Jenő ügyvédjelölt, dr. Benedek József orvos, dr. Hollanday Pál orvos, dr. Vertán János és Vertán István kereskedők, Kulcsár Rudolf városi tisztviselő, Grunzó József népművész, dr. Molnár Emil Dénes ügyvédjelölt, Kádár Ignác és Kádár Béla nyomdászok és maga a zenekar alapítója. Január 9-én szerepeltek utoljára a Vigadó nagytermében, valójában szalonzenekarral, — amelyben zongora, harmonium, két első hegedű, két obligát, 3 második hegedű, 1 viola, 2 kishőgő, 1 fuvola, 1 klarinét, 2 vadászkürt, 1 trombita, 1 nagybőgő és egy ütő-verő (schlagwerk) van. Eddig mindig jótékony célokra szerepelt. Az árvaház mult nyári előadásán egy operettet kísért a zenekar, majd a Kath. Népszövetség és a Ref. Dalárda őszi ünnepségein két-két zenekari számmal működött közre. Most előadtak egy zongoraszámot, zenekari kísérettel, egy ének-számot zongora kísérettel, valamint négy önálló zenekari számot, hogy kottatárakat gyarapíthassák a jövődelemből és így minden kulturális megmozdulásnál segítségül legyenek a város intézményeinek faji, vallási és társadalmi megosztódásra tekintet nélkül. Remény van arra, hogy a háromszékmegyei zenekedvelő zenekarok egyesülete elnyeri a jogi személyiséget s mint egyesület tagja, fog később működni a zenekedvelők társasága, melybe újabban 4 tag jelentkezett s talán idővel kifejlődik szimfonikus zenekarrá is, amint közönségünk szereteti őket nevezni.

Iparos ifjúságunknak kell elsősorban magukat fa- és rézfúvóhangszereken kiképezni s mert tűzoltó egyetemi zenekarunk fúvósai között többen már katonazenekarokban is működtek katonáskodásuk idején, minden remény megvan a zenekar további fejlesztésére. Mindenesetre ifjúságunk kell hogy törekedjék zenei művelődésre is, mert ezzel nemcsak szórakozást szerez magának és nyújt másoknak is. A közönség pedig ne vonja meg támogatását az önzetlenül működő zenekedvelőktől.

KIS RIPORTOK

Dr. Sinkovits Aurél orvos halálához

Nemrégiben temették el a város nagy halottját, dr. füleki Sinkovits Aurél nyugalmazott m. kir. honvéd-főtörzsrósvost, a kardokkal díszített Signum Laudis, a Vörös Kereszt tisztí keresztjének és háromrendbeli jubileumi éremnek a tulajdonosát. A 75 éves öreg urnak az volt a kívánsága, hogy tisztí ruhájában temessék el. Törhetetlen magyar érzéssel ragaszkodott a tradíciókhoz, a székely föld rögéhez és szerette az ifjúságot, melynek lelki művelésén kívüli sportbeli nevelését hangoztatta. Néhány esztendővel ezelőtt a Kézdivásárhelyi sportifjúság részére hatalmas városi telket ajándékozott és ezzel megvetette az alapját a nevével elnevezett Füleki Sinkovits sportpályának, mely az idén felavatott gyönyörű tribünjével egyik legcsébb sporttelepe Erdély sportpályáinak. Örökös díszelnöke volt a Kézdivásárhelyi Sport Egyletnek. Halála előtt néhány nappal töltötte be orvosi működésének ötvenéves jubileumát, mely alkalommal a szegedi tudomány egyetem-től arany diplomát kapott.

Kultur-esték

Kézdivásárhelyen megindult téli kulturális összejövetelekre a mult esztendő lelkesezésével kapcsolódott bele a Református Nőszövetség is. A péntek esti kötőke-estélyen nemcsak szórakozást, hanem kulturát is szolgálnak. Az Oltár egyetel a keddi napokon rendezi Szent Antal-estét, melyek szintén nívós programnak és látogatottak.

Tudományos és oktató célt szolgálnak a Katolikus Otthon Pázmány Irodalmi szakosztályának csütörtök esti ingyenes előadásai, ahol különböző tudományos és társadalmi kérdéseket világitanak meg népszerűen a felkért előadók. Ennek a szakosztálynak a vezetője dr. Várhelyi Gyula képezdei tanár.

Barrikád-roncsok a párisi utcán és diktatura-roncsok a francia kamarában

Páris, január 19.

A kamara megnyitását megelőzőleg durva tüntetések zajlottak le a párisi utcákon. A jobboldal vonult fel, az „Action Française” köré csoportosuló királypárti-antszemita-fasiszta csoport, amely a francia politikai élet csőcselékének számít. De csak eszméi értelem-ben. Mert maga a csőcselék arisztokratákból, professzorokból, köztisztviselőkkel s diákokból tevődik össze. Az a tömeg, amelyet Kö-zépeurópa „az utca” néven foglalnak ösz-sze, nem az „Action Française”-hez tart, ha-nem a baloldalra: a polgári radikálisokhoz, a szociáldemokratákhoz, a kommunistákhoz és az anarchistákhoz. Maga a „csőcselék” igen előkelő, igazi urak és hölgyek alkotják, a diákságnak is csupán „jobb házból származó” elemei csatlakoznak hozzá.

Ez a méltóságos csőcselék úgy rombolt né-hány órával előbb, mintha csak a külvárosok forradalmi, frigiai-sapkás munkásserege dult és dühöngött volna.

A Saint-Germain boulevardon, föl egészen a kamara épületéig, még ott hevernek a jobboldal tüntetésének emlékei: gyökereztől kitép-ték a fák, feldöntött padok, felszaggatott járdarészek, aszfaltkockák, fűrészpórral telt zsákok. A villamos-sínek eltorlaszoltak. A közlekedés megakadt, száz és száz autó sorakozik egy-más után, a villamosok végtelen, kanyargó kigyóképpen nyújtózkodnak az esős párisi éj-zsákában.

Az „Action Française” barrikád-álmokkal vonult ki ma az utcáira. A méltóságos ur megvacorázott otthon, azután a hóna alá kapott egy fűrészpórral zsákokat és levonult az utcára barrikádokat építeni. Itt a forradalom-nak hagyományai vannak, az emberek tudják, hogy a dolog torlaszokkal kezdődik. Tehát az elején nem is kiabáltak, nem is énekeltek, ha-nem azonnal nekiláttak a technikai munká-nak. Kitépték a fákat, kidöntötték a padokat, felszaggatták a kövezetet és a romokat ki-hordták az utestre barrikád-célokra.

Késztelenül, fel is épültek volna a torla-szok és véres mulatságba fulladt volna a csü-törtök, ha nem élnék 1934-ben, amikor a karhatalom gépkocsikon rohog és pillanatok alatt ér a város egyik végéről a másikba. S amikor a tüzoltók telefonértesítésre nyole-cilinderes gépkocsikon jönnek házhoz és sod-ró vizsugárral söprik el a torlaszokat.

Igy a barrikádoknak éppen csak az alap-jait lehetett lerakni. S a következő percben már katonalovak trappoltak, gumibotok esat-tantak, tüzoltófejszék sziszegtek, karhatal-mi autók bögték bele a bulvárdok zajába. A barrikádok pillantás alatt szétomlottak és az előkelő jobboldal eszeveszett rohanással me-nekült a rendőrség elől a mellékutókba.

S a sikertelen barrikád-forradalom ádáz, elkeseredett, kétségbeesett ordításba robbant ki:

— So... ta assza... sze!,, So,,, tá... assza... sze!

Vagyis Chautemps assasin! Chautemps mi-niszterelnök gyilkos!

A párisi rendőrök, akik egyébként csendes napokon, oly udvariasak, kiméletlenül és dur-ván vagdosták a kiabálókat. Tompa ütések puffantak az oldalborádon. Fájdalomkiáltá-sok harsantak föl. Elszánt királypártiak ne-kizuhantak a falnak. Egy-egy pofon vidámo-dott a nehéz esztanások közepette. Néhá-nyan végignyultak az aszfalton.

Mindez durva látvány, utálatos, vértforraló. De volt benne valami vigasztaló is.

A történelmi osztályt, a felső tízezret, tekin-télyes, körszakállas urakat, befolyásos férfiakat verték.

A rendőrökől rendőröktől, bárkinek arcába csapjon is.

Ez a csüttörtöki barbárizmus kifejezte a köz-társaság demokráciáját.

Ha már a javaiból nem részelteti egyfor-mán alattvalóit, akkor legalább útéseiben igazságs.

A republikánizmus a gumibotokban az ideáig ért el.

Egyébként a jobboldalnak csüttörtökök ko-moly szüksége lett volna a barrikádokra. Ab-ban a hazard tervben reménykedett ugyan, hogy megdönti a parlamentis ural-mat és a diktatura lován élre kerül. A Sta-visky-panama tulzattan felzúgatta a kedélye-keket. A kormány felelősnak látszott. Bukása szinte elkerülhetetlen volt. Tehát a jobboldal hármasszatsatervet készített elő:

Először milliárdnyi rőpcédulával árasztotta el az országot. Le a parlamenttel! Ás a pa-namista demokráciával! Eljen a nemzeti dik-tatura! E rőpcédulákat repülőgépek vitték szét és szórta el Franciaországban, azzal a céllal, hogy a jobboldal részére megnyerik a vidék támogatását.

Másodszor a párisi utcán, minden forradal-mak hagyományaihoz hiven, parázs barrikád-

harcot erőszakolnak ki.

Harmadszor ezzel egyidejűleg megdöntik a kamarában a Chautemps-kormányt.

A röpirat-eső a forradalmi változásoktól, akár jobboldalról, akár baloldaltól készítsék is elő azokat, a rettegő francia kispolgár-millió-kat hidegen hagyta. A barrikádokat szétfröcs-cscentették a tüzoltók. A kormánybuktató ak-ciót pedig elfujta Chautemps.

Chautemps, aki a kamara ülésén, a legvál-ságosabb pillanatokban, a legbizonytalanabb helyzetben, minden oldalról támadva, olyan be-szédet mondott, amelyet a nagy szónokokban oly gazdag francia történelem alig mutat föl.

Az ülésterem, amely e napon, miközben az utcán az „Action Française” hívei viharzot-tak, természetesen fojtóan zsúfolt volt, a szó-noklat után őrzöngeni s tombolni kezdett, ordított, tapsolt, lelkendezett, sirt, nevetett, kö-rülfogta a miniszterelnököt.

A kabinet meg volt mentve.

A miniszterelnök rámutatott arra, hogy a

panamát politikai célokkal fujják föl. Diktatu-rát terveznek direktóriummal. A demokra-tikus köztársaság veszélyben!

Alacsony ember, magas homlokkal, halott-sáppadt arccal. Hangja szenvedélyes, gesztu-sai tragikusak.

Ellenállhatatlan volt, noha nem készült a szónoklatra, „ex abrupto” beszélt.

Végül is a diktatura-terv roncsokba hullott össze.

Az utcán is, a kamarában is, törmelékek he-vertek, annak a középkori eszménynek ron-csai, amit ma ilyen szavak fejeznek ki: faj, családja, nemzeti álláspont, Führer-principium, internálótábor, felekezeti és a többi. Chautemps, akár van köze Stavisky szélhámoságaihoz, akár nincs, diadalmasan állott e romokon és mindenesetre tanúságot tett arról, hogy Fran-ciaország még sziget, amely védi partjait s ahová az agonizáló Európa fiai még elmen-e-külhetnek.

(m. i.)

A Semmitőszék is helybenhagyta a marosvásárhelyi „frakkos bandita” büntetését

Marosvásárhely, január 19

Több ízben beszámolt arról a B. L., hogy pár hónappal ezelőtt és Románia terüle-tén egy jól szervezett nemzetközi betö-rőtársaság működött. A banda feje és szellemi vezére Naumenco Iván lengyel illetőségű bandita volt, akit általános-ságban „frakkos bandita” néven ismertek „szakmai körökben.”

A kasszafurótársaság, amelynek tagjai Lewinsky Antal, Wechsler Izidor és Breitner Jankel voltak, Brassóban egy áruházat fosztottak ki, Galacban, Maros-

vásárhelyen és Szászrégenben a bankok pánccszekrényeit furták meg. Zsákmá-nyaik értéke több száz ezer lej körül moz-gott, ami azonban hamar eluszott kezü-kön, mert a „frakkos bandita” és kísé-rete hatalmas pezsgős dáridókat rendezett a fővárosban. A marosvásárhelyi tör-vényszék és a tábla egybehangozva nyole-évre ítélte a bandavezért és társait és a bukaresti Semmitőszék most helyben-hagyta az ítéletet, amelyet ma hirdettek ki a bandavezér előtt. Naumencot és tár-sait a napokban már át is szállítják a nagyenyedi fegyházba.

Ez is megoldás:

Pénz helyett tűzifával és villannyal segélyezi Szatmár városa a kisebbségi iskolákat

A városi tanács megoldotta a gordiusi csomót

Szatmár, január 19

Ezt a cikket úgy is lehetne kezdeni, hogy végre egy jó hír. Ugyanis ma meg-érkezett a felettes hatóságoktól az a ha-tározat, amely jóváhagyja a kisebbségi elemi iskolák segélyezését.

Egész irodalma van már annak a kál-váriás utnak, ameddig a kisebbségi is-kolák eljutottak odáig, hogy az iskola-törvény rájuk vonatkozó rendelkezé-nek legalább egy részét a valóságban is al-kalmazzák.

Az iskolai törvények intézkedése sze-rint a városok tíz, a községek tizenegy-százalékát a költségvetésüknek, tartoz-nak az elemi népoktatás céljaira fordítani. A törvény a kisebbségi iskolákat ebből a segélyből olyan arányban része-síti, amilyen arányban a beiratkozott ta-nulók létszáma viszonylik a többi isko-lák létszámához.

A törvény rendelkezése világos és en-nek alapján a felekezeti iskolák igény-jogosultsága vitán felül áll. A törvényt azonban nem mindig alkalmazzák igaz-ságosan és éppen ezért a szatmári ma-gyarság évek óta hiábavaló küzdelmet folytat ennek a törvénynek a maradék-talan végrehajtásáért.

A szatmári iskolaszékeknek a város se-gélyösszeg címén kilencszáz ezer lejtől másfél millió lejig terjedő összeget utalt ki évente. Ebből a hatalmas összegből azonban

a felekezeti iskolák soha egyetlen ba-nit sem kaptak.

A magyarság természetesen nem hagy-ta magát. Kilincseltek, jártak, könyörög-tek, követeltek, de a válasz mindig nemleges volt. Pénzt sohasem kaptak és amikor törvényben biztosított jogaira hivatkoztak, azt a választ kapták, hogy ez az összeg még az állami iskoláknak is kevés.

tehát gondolni sem lehet arra, hogy eb-ből a kisebbségi iskoláknak is adjanak.

Még 1933-ban sem történt másképpen annak ellenére, hogy Gusti volt közok-tatásügyi miniszter szigorú rendeletet adott ki, amely szerint a törvény rend-kezéseit betűszerint meg kell tartani.

A magyarság hásztalán kért. A törvény csupán írott malaszt maradt és amikor a legutóbbi kormányzat egyik utolsó vá-rosi tanács-ülésén igen erősen köve-telték a kisebbségi iskolák segélyezését, azt a választ kapták, hogy a város szíve-sen adna segélyt, de nem adhat, mert az 1933-34 évre kiutalt segélyt már szét is osztották az állami iskolák között.

De a volt polgármesternek volt egy közbevető indítványa. Pénzt azt nem ad-hatnak, de hajlandók természetbeni se-gélyt adni a kisebbségi iskoláknak. A városnak erdei vannak és villamosüzeme van. Hajlandók tehát fűtő és világító-anyagot adni pénz helyett.

Ez is jobb, mint semmi — gondolták a magyarság vezetői és kényszerhelyzet-ben belementek a segélykérdés ilyen módon való megoldásába. Ezt a határo-zatot hagyta most jóvá a kolozsvári fe-lebbezési tanács és így az idén a város jóvoltából fűtők és világítók a kisebbségi iskolákat.

Különös öröme persze nincs ok. A se-gélyezésnek ez a formája ugyan jobb a semminél, de valahogy kényoradomány ize van. Könnyoradomány ize van akkor, amikor a törvény betűje értelmében kel-lene adni. Nem fát és nem villanyt!

De a törvényt nem itt készítették. Itt csak végrehajjták. És hogy ezt a törvényt mi-képpen hajtották végre, azt szomorúan láttuk az elmúlt jónéhány esztendő alatt.

Ha ezt vesszük tekintetbe akkor, de csak akkor írhatjuk: végre egy kis jó hír is

ANYUKÁM TUDJA MI SEGIT RAJTAM!

Bűszke vagyok anyukámra, mert

O mindent tud és mindig segít

rajtam. Most ez a buta köhögés

kijoz és nagyon fáj a mellem

de anyukám be ad nekem egy

kanál kitűnő ízű Kresival-t

és egy-kettőre meg-

gyógyulok.

KRESIVAL CSAKIS A

BAYER-KERESZTTEL

VALÓDI!

Megkezdette működését a brassó-botfalui rádió-leadó

Brassó, január 19

A Radio-Romániának elnevezett botfa-lui közvetítő-állomás, amelyet hossza kísérletezés után nemrégiben építettek meg, kedden megkezdte működését. Az állomás, amelynek 20 kilowatt az erőssé-ge, az új lucerni beosztás szerint 1875 méteres hullámhosszon (160 kilohertz) működik s jelentős szerepe van a Buka-rest-banaisai központi adó műsorának közvetítése terén. A bukaresti rádió-adót ugyanis a Kárpátokon innen csak többnyire tökéletesen feltételek mellett, lehetett hallani.

A botfalui közvetítő-állomás csak át-meneti jelleggel bír. Addig fog fennálla-ni, míg Bukarestben megépítik a tervbe-vett nagy, 150 kilowattos rádió-állomást. Ez a közvetítő-állomás nagyrészt a bu-karesti műsort továbbítja, de szó van róla, hogy lassanként saját program-mal is kibővíti tevékenységét. Ez annyi-val is szükségesebb volna, hogy végre a román rádióban is szóhoz juthasson a kisebbségi műveltség, amint erre például Csehszlovákia már évek óta módot ad.

A botfalui állomás brassói stúdióval adhatna hiranyagot magyar és német nyelven is s műsorára vehetné az erdélyi kisebbségek művészeti és irodalmi érté-keit, ahogyan ezt Pozsonyban és Kassán már régen teszik az ottani közvetítő jel-legű állomások.

Ez új állomás közvetítése egyébként egész Erdélyben sokkal tisztábban vehető, mint a bukaresti adás.

Itt említjük meg, hogy hétfőtől kezd-ve megváltozott a bukaresti rádió hul-lámhossza is, amely jelenleg a lucerni táblázat szerint — amelyet különben több állam, köztük Magyarország, nem tett magáévá és megmaradt a régi hul-lámhossznál — 364,5 méter. Bukarest te-hát elkerült Lipcse szövetségéből, a mely eddig erősen zavarta egyébként is gyenge és kedvezőtlen adását.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Kidobja a pénzét...

Ujtsa meg tehát idejében

Az Állami Osztálysorsjáték 4-ik osztályára szóló sorsjegyet

2450 nyeremény
15.660.000 lej összértékbenHuzás
1934. február 1-én és 2-ánFőnyeremény
1.000.000 lej értékben

Örökösödési illetéket is lehet adóbónokkal fizetni

Bukarest, január 19

A pénzügyminiszterium ma rendeletet adott ki, amely szerint az 1929 július 1. utánról származó összes örökösödési illeték-hátralékok adóbónokkal törleszthetők. Ezeket az adótartozásokat bármilyen adóbónnal fizetni lehet. Az intézkedésről értesítették az ország összes pénzügyigazgatóságait.

Olaszország felemelte a fa vámját

Bukarest, január 19

Mint ismeretes, Olaszország a Jugoszláviával folytatott kereskedelmi tárgyalások során célzást tett arra, hogy a fa beviteli vámját lényegesen felemeli. A főváros gazdasági köréből nyert értesülések szerint Olaszország most már véglegesen elhatározta a vámtarifa emelését. Az új beviteli vámot a közel jövőben már életbe is lépteti az olasz kormány. Ez az intézkedés Romániát is megtehetően súlyosan érinti, tekintve, hogy a vámemelés a piaci árak további gyengülését vonja maga után.

Milyen a vetés?

Bukarest, január 19

A földművelésügyi miniszterium jelentése szerint a mezőket az egész országban vastag hó borítja. Besszarabia egyes pontjain a hóréteg egy méter magas.

A kedvező téli időjárásnak köszönhető, hogy az őszi vetések az ország egyetlen pontján sem szenvedtek a téli hideg miatt.

Országos szervezetbe tömörültek a szeszelosztók

Bukarest, január 19

Rövid ideig tartó előkészületek után tegnap délután megalakult Bukarestben a romániai szeszelosztók országos szervezete. Az alakuló gyűlésen a szeszelosztók elhatározták, hogy a végsőkig fognak tiltakozni a Discóm ellen, amely tudvalevőleg a dohányjövédéki termékek egyeduralmának joga mellett megkapta a kormánytól néhány megyében a szeszelosztás koncesszióját is.

A felszólalók rámutattak arra, hogy egy ilyen hatalmas és tekeeres vállalatnak a beavatkozása a szeszkereskedelemből élők egzisztenciáját alapjaiban rengette meg.

A továbbiakban elkészítették az új szervezeti alapszabálytervezetét, majd kimondták, hogy február 5-én tartják meg a szeszelosztók első országos kongresszusát Bukarestben.

Vasúti kedvezmények a lipcsei Arumintavásárra

Bukarest, január 19.

A vasút vezérigazgatósága 50 százalékos utazási kedvezményt léptetett életbe azok számára, akik az ideai lipcsei nagyvásárra kiutaznak. A féljegyet csak a visszautazásnál élvezik az illetők. Hasonló fuvardíjkedvezményt ad a vasút a vásáron kiállítandó árukra is, a melyeket Romániából szállítanak Lipcsébe. A kedvezmény csak a romániai személyvonatokra szól. A lipcsei vásár tudvalevőleg március 1 és 18 között lesz.

ÁLLATÁRAK

(Szatmár) A szatmári állatvásáron nagy felhajtás volt. Miután idegen vevők nem jelentkeztek, a forgalom lanyha volt. Árak a következők: Prima ökrök 6-7, prima sertés 16-17, másodrendű sertés 14-15 lej kilogramonként élőszulban. Fejős tehénért 3000-4000 lejt is kértek.

Még nem késő, milliomos lehet! Vegyen osztálysorsjegyet!

Huzás február 1-én és 2-án.

Brassó körzeti főelárusító

„FORTUNA”

BRASSÓ, Weiss Mihály-utca 5. Telefon 3-99. NE MULASSZA EL MEGVITANI SORSJEGYÉT!

Az új olasz kereskedelmi szerződés lehetetlenné teszi az állatexportot

A szindikátus élére a kormány Fritz Konnerth-et akarja állítani

Temesvár, január 19.

A legutóbbi temesvári vásáron erősen érezhető volt a hizott sertés hiánya. A sertés hiány közvetlen okozója elsősorban az, hogy a bánági svábok erősen redukálták a sertés tenyésztést, másrészt pedig a nyári járványok is nagy pusztítást végeztek. A mai temesvári vásáron félíg-meddig kihízalt 140-160 kilós sertésért 21-22 lejt fizettek a hentesek, kint a falvakon az export sertésért is ugyanezt az árat fizették. Egyik temesvári szalámigyár, amelyik decemberben még nem volt hajlandó ezt az árat megfizetni, ma már jóval többet is fizetett, hogy sertéshez jusson, de jellemző tünet, hogy ezt a húst is Nagyszalontáról hozták a Bánásgba.

A beérkezett jelentések szerint, a bánági árakkal szemben, a legutóbbi bécsi vásáron prima urasági nehéz sertéseknel alig tudták tartani a legutolsó heti árat. Fizettek: prima urasági nehéz sertésért 135-137, parasztsertés 128-135, öreg kocák 125-128, angol keresztezett 132-138, könnyű hussertés 125-135, nehéz hussertés 120-135, dán koca 95-105 shillinget. Az összes felhajtás Bécsben 7428 hussertés és 4522 zsirsertés. Romániából összesen 223 hussertést és 350 zsirsertést szállítottak. Prágában az árak kissé javultak, miután az utóbbi hetekben olyan óriási veszteségek érték úgy a romániai, mint a magyarországi és jugoszláviai exportőröket, hogy csaknem teljesen beszüntették az exportot s így rá voltak utalva a belföldi sertésre.

Most érezhető, hogy milyen hibát követett el a régi kormány, amikor a kompenzációs alapon felemelt sertéskvótát november-december hónapokra engedélyezte, amikor, tudvalevőleg Prágában mindig katasztrófális árak vannak. Ha ezt a kvótát kitöltik volna január-február hónapokra, a román export igen kedvező eredménnyel zárta volna mérlegét. A romániai exportőrök veszteségéhez nagyban hozzájárult az is, hogy a jugoszlávokkal szemben óriási hátrányban voltak, mert az átutalt összegek után cca 29% devizakülönbözetet kaptak s ezenkívül visszakapták a csehek által burkolt vám formájában beszámított 62 koronás szindikátusi illetékből 60 koronát. Ujabb értesülés szerint ebből most a román export intézetének is sikerült visszakapni 30 koronát, amit ki fognak utalni az exportőröknek.

A szarvasmarhapiac

az utóbbi héten csak annyi változás történt, hogy a kormány megkötötte Olaszországgal az új kereskedelmi szerződést, amely az olasz exportot ugyiszólván iluzionussá tette. Ugyanis az eddigi darabonkénti 350 lírás vámmal szemben, a a vámtételt a szarvasmarha tényleges súlya után kell fizetni és pedig az első évnegyedben 75, a második évnegyedben 80, a harmadik és negyedik évnegyedben 90 centesimban állapodtak meg. Ez a

kereskedelmi szerződés akkor lép érvénybe, ha a jugoszláv és magyar kereskedelmi szerződés is életbe lép. Csak-hogy a jugoszláv és magyar kormány által az export után a termelőnek juttatott prémium és fuvardíjkedvezmény ezúttal is lehetővé teszi, hogy exportáljanak Olaszországba. Ezzel szemben a román termelőnek lényegesen a termelési és önköltségi áron alul kellene szállítania, hogy az olasz piacot legalább az eddigi szűk keretben, megtartsa. Egyébként az elmúlt hetek katasztrófálisan rossz áraihoz képest, úgy Prestranban, mint Milánóban némi árjavulás volt konstataható. Az ehéti milánói vásárra felhajtottak 528 marhát, amelyből 401 volt külföldi. A kis felhajtás folytán a vásár élénk volt, prima minőségű áru 10, más minőség 20 cent. emelkedett. Fialat, jó jugoszláv és román paraszmarha 210-250, kivételesen 250 líra, román és jugoszláv ökrökért 190-210 lírát fizettek. Eladatlan maradt 81 darab. Az ehéti posturniai vásáron a román marháért 170-187 lírát fizettek. Ez utóbbi már egészen prima minőségű volt s így anyagi eredményt nem hozott.

Bécsben e héten 1935 szarvasmarhát hajtottak fel, amelyből 151-et szállítottak Romániából. Lanyha tendencia mellett prima ökrök az előző heti áron, egyéb minőségek 2-3 gr-nal olcsóbban kelttek el.

A mai temesvári hetivásár árai: prima ökrök 9 lej körül, jó hizalmú való 7-8 lej, között, tehének 6-6 és fél, borjúk 12-13 lej árban kelttek el.

Bukaresti jelentés szerint, a kormány gazdaságpolitikai tervei között, úgy látszik, az állatexportot is új irányelvek szerint kívánja tovább fejleszteni. A kormány valószínűleg nincs megelégedve az állatexportőr szindikátusok uniójának vezetésével sem, mert a szindikátusok uniójának elnöki székebe is a saját embereit kívánja beültetni és pedig — bukaresti jól informált körök szerint Fritz Konnerth volt képviselőt. A szindikátus tagjai a legnagyobb megütközéssel fogadták ezt a hírt, mert, szerintük, ha a kormány jónak lát változást létrehozni az unió vezetésében, ezt csak akkor látnák megokoltnak, ha tényleges szakembert nevezne ki a kormány. Ezt a kinevezést nem tartják szerencsésnek, mert ezzel csak megerősítené a kormány egy olyan rendszert, amelynek működése eddig is a legnagyobb elégedetlenséget váltotta ki az exportőrök között.

A Nemzeti Bank nincs ellene a kompenzációs rendszernek

Bukarest, január 19

Az utóbbi hetekben olyan hírek terjedtek el, hogy a Nemzeti Bank vezetősége ellenezné a kompenzációs ügyleteket.

Félhivatalos hírforrás szerint a kontingentálás végrehajtóbizottságának legutóbbi ülésén a Nemzeti Bank képviselője bejelentette, hogy a Jegybank nincs ellene a kompenzációs ügyletnek, csak az ellen tiltakozik, hogy a régi adósságokat kompenzálják és hogy bármilyen fajta kompenzáció egy az egy arányban történjék.

Ebben az esetben ugyanis a Nemzeti Bank elvesztette azokat a devzafelhalmozási előnyöket, amelyeket számára a devizatilalom jelent.

A kamarák a kontingentálási rendszer megszüntetése mellett foglalnak állást

Bukarest, január 19

A bukaresti Kereskedelmi és Iparkamara igazgatótanácsa tegnap este nagyfontosságú ülést tartott, melyen a kontingentálási rendszer kérdését vitatták meg.

A felszólalók általánosságban megállapították, hogy a kontingentálás jelenlegi formájában súlyos károkat okoz a belföldi kereskedelemnek és az ország általános gazdasági helyzetére nézve pe-

dig semmi előnyt nem jelent.

A kamara vezetősége elhatározta, hogy küldöttséget meneszt a pénzügyminiszterhez, az ipar- és kereskedelemügyi miniszterhez, továbbá a Nemzeti Bankhoz, amelyekből a kontingentálási rendszer megszüntetését kéri.

A kontingentálás megszüntetésére irányuló akcióba a Kereskedelmi és Ipar kamarák unióját is bevonják.

Utcát kap Duca Brassóban

Brassó, január 19.
Bordea Joan dr., a liberális párt brassói tagozatának egyik vezető egyénisége kért nyújtott be a városi tanácshoz, hogy Duca volt miniszterelnök emlékére egy utcát nevezzenek el. A város vezetősége elhatározta, hogy a Lövölde-utcat „I. G. Duca”-utcának nevezi el. Ezt a határozatot, amelyet az állandóválasztmány legutóbbi ülésén jóváhagyott, a város nagytanácsa fogja majd jóváhagyni.

Miért kap ingyen vizet az Eforia-fürdő?

Brassó, január 19.
Brassó városa még 1901-ben szerződést kötött a belvárosi evangélikus egyházközséggel és a román iskolák vezetőségével, hogy az egyházközségek tulajdonát képező fürdőknek, valamint az egyházi épületnek ingyen szolgáltatson vizet. A város műszaki ügyosztálya most felterjesztést tett a város állandó választmányához, amelyben azt kéri, hogy az 1901-ben megkötött szerződést a városi tanács haladéktalanul bontsa fel. A műszaki ügyosztály rámutat arra, hogy Brassó városa már 1916 óta minden lehető elkövet, hogy a város egyre fokozódó vízszükségletét fedezhesse. Hatalmas összegeket költöttek forráskutatásra és így lehetetlenség elvárni a városától, hogy bárkinek is ingyen vizet szolgáltatson. Az évtizedekkel ezelőtt megkötött szerződés annál is inkább tarthatatlan, mert az Eforia-fürdőnek saját, duszvízi forrása van és így inkább az Eforiának kellene a városi vízműveket támogatnia.

A város állandóválasztmánya a felterjesztést magáévá tette és Brediceanu Caius dr. állandóválasztmányi tagot bízta meg azzal, hogy az egyházakkal megkezdje a tárgyalásokat a vízszolgáltatás felbontására.

Megkapják lakbérpótlékuk felét a városi tisztviselők

Brassó, január 19.
Brassó város tisztviselőinek szövetsége néhány nappal ezelőtt emlékirattal fordult a városi tanácshoz, kérve, hogy az 1933-ra megszavazott lakbérpótlékot fizessék ki. Ezt a pótlékot ugyanis, annak ellenére, hogy azt szabályszerűen jóváhagyták, érthetetlen módon törölték a város múltévi költségvetéséből, jöellehet annak kifizetését az összes felsőbb közigazgatási hatóságok engedélyezték. A város vezetősége belátta, hogy a tisztviselőknek joguk van ezekhez a pótlékokhoz és ezért a város állandóválasztmánya, legutóbbi ülésén, elhatározta, hogy a járandóságok felét az idén kifizeti a tisztviselőknek. A határozat értelmében az idei év költségvetésébe 1 millió 750 ezer lejt írta be erre a célra. Az állandóválasztmány határozata a városi tisztviselők körében általános megnyugvást keltett.

A BRASSÓI SZÖTTESBAL,
A brassói Székely Társaság és az AGISZ szövetséget szöttesbálja január 20-án, szombaton este 9 órai kezdettel lesz a szász iparosok (Gewerbeverein) nagytermében. Jegyek még kaphatók az AGISZ Weiss Mihály-utcai és rózsáti üzleteiben. A szöttesruhában való megjelenés nem kötelező. A belépőjegyek ára: személyi 60 lej, családi jegy három személyre 150 lej.

NYILVANOS KÖSZÖNET ÉS NYUGTAZÁS

Sárossy Lajos és neje házasságkötésük 50 éves fordulójára alkalmából a brassói magyar evangélikus egyház szegényei részére 5000 lejt adományoztak. Midőn a nagylelkű adományozó a nagy nyilvánosság előtt is hálás köszönetet mondunk, azt kívánjuk, hogy — aki szereti a jókedvet — az irgalmas Isten, fizesse vissza nekik ott is, ahol nem várják, minden jószágukat. — Az egyházközség elnöksége.

A LUX MOZGÓ
Igazgatósága közli a német mozgómozgatóval, hogy a Német Színház előadásai miatt a mozielőadások január 20-ig, szombatiig szünetelnek.

Szombaton, január 20-án, premier

LUX **Norma Shaerer és Friderich March**
világászóló és legnagyobb hangosan beszélő német filmalkatása

Csók a kastélyban
amely az egész világot meghódította.

Parlagi Lajos kolozsvári színtársulata kapott játszási engedélyt Brassóra

Brassó, január 19.
A kolozsvári Magyar Színház vezetését, mint ismeretes, Parlagi Lajos volt nagyváradi színigazgató vette át Janovics Jenőtől, aki teljesen visszavonult a színigazgatástól. Tekintve, hogy Parlagi Lajos Janovics engedélyét és annak társulatát vette át, sietett biztosítani mindazon városokat, amelyekben a Janovics-féle színtársulat is játszott.

Parlagi Lajos, a kolozsvári színház új vezetője, kérést nyújtott be a városhoz, hogy engedélyezze neki a Brassóban való vendégszereplést. A város állandóválasztmánya legutóbbi ülésén helyt adott Parlagi Lajos kérésének és szeptember 1-ig bezárólag megadta a kolozsvári színtársulatnak a Brassóban való színjátszás engedélyét.

06. jai!

Új pótladók kivételére készül Brassó tanácsa

A műszaki osztály véleménye szerint nem fizet elég adót a városi polgárság

Brassó, január 19.
A város vezetőségének régi terve, hogy az utcákat és tereket a modern igényeknek megfelelően kiegyenestse és azokat ott, ahol tulszűke, járhatókká tegye. A város költségvetésének vannak tételei, amelyek az utcák karbantartásáról gondoskodnak és bizonyos összegeket biztosítanak városrendészeti célokra is. Ezek az összegek azonban, tulkevesek ahhoz, hogy az utcákat és a tereket teljesen át lehessen formálni és egész városrészeket úgy átszervezni, hogy azok teljes mértékben megfelelhessenek a mai követelményeknek.

A város műszaki ügyosztálya részletes tervet dolgozott ki. Tekintve, hogy a tervezet megvalósításához pénz kell, a műszaki ügyosztály vezetői javasolják, hogy külön illetékek kivetéséből szerezze meg a tanács a munkálatokhoz szükséges pénzt.

A helyi pénzügyek átszervezéséről szóló törvény értelmében a városnak rendkívüli városfejlesztési program esetén jogában áll a meglévő városi adókat bizonyos mértékben emelni. Tekintve, hogy

Brassó városa az elmúlt év végén elkészített pénzügyi szabályzataiban jóval alacsonyabb szinten állapította meg a városi pótladókat, mint ahogy azt a pénzügyminisztérium előírta, a műszaki ügyosztály felterjesztést intézett a városi tanácshoz és azt kérte, hogy a meglévő pótladókhoz bizonyos százalékot csapjanak hozzá. Az ilyen ut n egybegyűlt összegekből ezeket a rendkívüli sürgős munkálatokat fegják elvégezni.

A város állandóválasztmánya egyelőre nem foglalkozott érdemileg a kérdéssel. Illetékes körökből nyert értesüléseink szerint a város a jelenlegi pótladókat semmilyen körülmények között nem emeli. Ellenben néhány újajta pótladót vetnek majd ki. Ezek a pótladók csak addig maradnak érvényben, amíg össze nem gyűlt az az összeg, amely az utcák és terek, valamint egyes városrészek rendszeresítéséhez szükséges.

A város tehát úgy kívánja megoldani a kérdést, hogy az utcák rendbehozását a polgárság támogatásával valósítja majd meg.

Házasságot „közvetített” a brassói rendőrség

Minden rendbejött, mert a „csábító” törvényesen megesküdött a megszóktetett leánnyal

Brassó, január 18.
Hiába van forró szerelem, mégis erőszakkal kell a mai világban oltárhoz vezetni a fiatalokat. Ennek a meghasonlott világnak egy jellemző életképe ért boldog kifejelethez a brassói rendőrség bünygyi osztályán, ahol — úgy látszik — nemcsak a bűnözőket, de a szerelmeseket is „istápolják”. Míg a bűnözőket az ügyészségi börtönbe szállítják, addig egy szokásban levő szerelmespárt a házasságba kényszerített a rendőrség.

Az ügyben a feljelentő Lorencz Mihály, a Nagyküküllőmegyében levő Nagykecskő földesgazda, akinek gyönyörű szép férjhez adó lánya volt. De milyenek a mai fiatalok? Saját fejük után mennek. Ezt tette a lány is, aki egy nap nyomtalanul eltűnt otthonról. A kétségbeesett szülők rájöttek arra, hogy a lány Brassóban lakó szerelméhez, Sch. Mártonhoz szökött.

A fiatallembert hallani sem akart arról, hogy a lányt visszaadja szüleinek. Erre a kétségbeesett édesapja a rendőrséghez szaladt, ahol feljelentést tett a fiatallembert ellen.

Ilyen előzmények után lépett közbe a rendőrség. Mihaiescu bünygyi osztályfőnök és Rasnoveanu rendőrkomiszár elővették a fiatalokat és azokra a következők következtek:

Astra Mozgó, Brassó.

Mától, csütörtöktől kezdve bemutatja **GAÁL FRANCISKA** 3 ik és legnagyobb filmoperettjét:

PARDON, TÉVEDTEM!
(BOTRÁNY BUDAPESTEN)

amely teljes egészében a Hunnia filmgyár közreműködésével, a magyar fővárosban és a magyar pusztán készült.

A nagy magyar diva partnerei:

Paul Hörbiger Szőke Szakáll Huszár Puffi

A film zenéjét szerezte **Brodzky Miklós**, a világlágerék legnagyobb magyar szerzője
Rendezte: **Bolváry Céza**, a „Liebeskommando”, a Boszporusi dalok”, a „Zwei Herzen” és a „Das Lied ist aus” világhírű alkotója.

Világattrakció!

Szünetben kísértő műsorként fellép a berlini Scala színház világhírű táncos triója, a

Trio Martini

amelyet Brassó még nem látott.

ményekre figyelmeztették őket, amelyek ebből a „lányrablásból” származhatnak. A fiatalok megszeppentek, de hallani sem akartak arról, hogy elhagyják egymást. A lány édesapja erre kétségbeesetten fordult a karhatalom képviselőihez, kényszeríték a fiatalokat arra, hogy megesküdjenek egymással.

Az öreg földesgazda nyilván elfelejtette, hogy a rendőrség nem bíróság, amely sem elzárásra, sem pedig házasságkötésre nem ítélhet senkit. Ezuttal azonban a bünygyi osztály emberei „áthágták a törvényt” és kimondták az „ítéletet”: megfogtok esküdni. A vizsgálatot vezető rendőrtek vállalkoztak a tanuk és násznép szerepére.

Az ügyről nem készítettek jegyzőkönyveket, mert — a bűnösök megbűnhődtek önmaguktól.

Egymáséi lettek.

Tekézősport

A Comitetul Regional kolozsvári kerületi elnökség hivatalos helyiségét Kolozsvár, Regina Maria-ut 14. sz. alatt állították föl. Minden megkeresést ide kell küldeni.

Vasárnap „Bolonya” nagy házi díjversenyt rendez a vasututcai „Modern” 44-es pályán.

NYERSKOSZI. Dr. Bucsányi, budapesti főorvos könyve a természetes táplálkozásról, (Nyersdiéta, mint természetes gyógytényező), kapható a Bukaresti Lapok könyvostályában. Ára 102 lej. Vidékre előzetes fizetés esetén portómentesen, utánvétellel 16 lej portóval szállítjuk.

Apróhirdetések

Szavanként 1 lei, vastag betűvel 2 lej. — Legkisebb hirdetés 20 lej

Atkötözés miatt áruaktáramat kisebbitem. Ha olosón akar vásárolni, keresse fel üzletemet. Révész József textilkereskedő, Lensor.

Eladó ház, üzlethelyiséggel, nagy kerttel és mellék kis házzal. Érdeklődni lehet Paizs Árpád, Brassó, Fekete-utca 49. 1111

Figyelem! Kut-utca 47. szám alatti fodrászüzletemben bevezetem az ondolálást és manikürt. Pontos kiszolgálás. Szíves pártfogást kér Goldstein Vilmos. 1199

Egy jól főző, ügyes mindenest leányt és egy kiszolgáló leányt keresek azonnalra. Cím 1211. szám alatt a brassói kiadóban.

Eladó adómentes sarokház, üzlettel. Brassó, Rézműves-utca 1. Érdeklődni ugyanott. 1212

Vidéki, idősebb, önálló magános ur, rendeztebb táplálkozás végett városban keres kis családnál szerény örökothont és gondozást, jó jutalom ellenében. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbít „Megértés” jellegével. 1214

Schiel-gyár közelében szolid leány, vagy fiu ellátással fölvetetik. Ugyanott házikoszt kapható. Cím 1215. szám alatt a brassói kiadóban.

Mit nehezebb szállítani:

Aranyhalat vagy vizilovat?

Az állatszallító-hajók berendezései és furcsaságai

Amikor az állatkert csodálatos társaságát nézzük, sok minden jut az eszünkbe, de legkevésbé az érdekel, hogyan is kerültek ide ezek az állatok, amelyeknek hazája sokezer és tizezer kilométernyire van Európától. Pedig Afrika, Ázsia, vagy éppen Ausztrália, vagy Délamerika ősréngeteiből olyan hosszú, nehéz és körülményes az Európába való utazás, hogy még maga az ember is többször meggondolja, míg ilyesmire vállalkozik, elképzelhető, hogy milyen sok bajjal és nehézséggel jár az olyan utasok szállítása, amelyek egyáltalában nem a maguk jószágából kelnek, a nagy utra, hanem minden erejükkel küzdenek ellene.

A vadállatszállítás igen érdekes, de egyúttal veszélyes mesterség is.

Az exotikus vidékek vadállatai nem méltányolják, hogy ők milyen nagyszemű tengeri és szárazföldi utazáson vesznek részt és milyen pompásan gondoskodnak róluk, hanem „mindent megtesznek” arra, hogy kellemetlen legyen az utazás az emberek számára is, akik kénytelenek velük együtt utazni.

Az is bizonyos, hogy egyáltalában nem kesztyűs kézzel viszik a helyeikre ezeket az önkénytelen tengeri utasokat, a gőzdaru karja lendíti őket a magasba mindenestől és úgy helyezik el vagy a fedélzeten, vagy pedig a hajó gyomrában, ketrecekbe zárva, aszerint, hogy melyik állatnak milyen a természete és hogyan bírja a tengeri utazást.

Egészen önálló tudomány a vadállatok szállítása. Vannak szelidebb természetűek közöttük, a zsiráfok, a lámák, antilopok, ezek foglalják el a legelőkelőbb helyeket a fedélzeten, de itt is olyan helyet kell biztosítani számukra, ahol az esetleg felcsapódó hullámok nem érhetik őket. A „rossz fiúk”, vagyis a nagy ragadozók már kevésbé kényelmes helyet kapnak a hajó mélyén, ahol a ketrecekkel jó erősen meg lehet rögzíteni, hogy baj ne essen a ketreccel, mert ha a ketrec rácsa meglazul, az utas kiszabadul és igen nagy zavarokat rendezhet.

Olyan a helyzet egy vadszállító hajón, mint az ostromlott városban, a személyzet állandóan töltött fegyverekkel jár és ha valamelyik veszélyes utas kiszabadul, nincs sok teketóriázni való, le kell löni, bármilyen értéket képvisel is. Ma már egészen különleges berendezésű állatszallító hajók közlekednek a nagy ázsiai és afrikai kereskedelmi gőponthokból Európa és Amerika felé, mert itt a legnagyobb a „fogyasztás” a vadakban.

Ezek az önkénytelen tengeri utasok nemcsak renitensek, hanem egyúttal nagyon kényesek is. Kicsik és nagyok, vadak és szelidek egyaránt érzékenyek idegileg és testileg és miután nem tudnak beszélni, a kísérő emberek kénytelenek kitalálni kívánságaikat s a lehetőség szerint teljesítik is, mert ha az állat egészségtelenül leromolva érkezik meg a rendeltetési helyére, akkor az veszt az értékből. Mindegyik más-más kosztot él, ami az egyiknek a legkedvesebb eledel, attól a másik megbetegszik, úgyhogy csak

nagy szakértelemmel lehet ellátni az élelmezési vezetői tisztet, ami az egyik legfontosabb állás a hajón.

Egészen körülményes a nagy víziállatok szállítása, mert ezek nemcsak azt kívánják meg, hogy jól tartsák őket utközben a saját megszokott életrendjük szerint, hanem a lételemüket, a vizet is velük együtt kell szállítani, különben elpusztulnak. A tengeri elefánt, a viziló, a fóka, krokodil, csak óriási víztartályokban „utazhat” s el lehet képzelni, milyen nehézségeket okoz a viharos tengeren az ilyen külön víztartály szállítása és üzemeltetése. Víz állat az aranyhal is, az ember azt hinné, hogy ezekkel nincs semmi baj, hiszen egypár literes tartályban százával is elférnek békésen egymás mellett. Az igazi kínai aranyhal azonban, amelyeknek értéke darabonként a 25 ezer lejt is meghaladja, olyan kényes jószág, hogy csak a leggondosabb ápolással lehet Európába utaztatni.

Villamos melegítőkészülék szabályozza a víz hőfokát, az etetés rendje és minősége pedig egészen különleges tudomány, mert az igazi aranyhal a nap különböző szakáiban, pontos, meghatározott időben más és más ételt eszik, mert ha nem kapja meg, akkor elpusztul. Nagy esemény volt, amikor a berlini állatkert számára egyszerre egy 90 egészséges példányból álló aranyhal érkezett Kínából.

Ha minden simán megy az állatok hajóján, akkor már csak egyetlen kellemetlenség támadhat, ha háborogni kezd a tenger. A vihart az állat nem szereti, még a legbátrabbnak ismert vadak is rettegve üvöltenek, valóságos lázadás tör ki a hajón. Nyugalom csak akkor száll a megrettent és a természet erői előtt értetlenül álló állat-társaságra, amikor tengeribetegséget kapnak. Kivétel nélkül minden állat hajlamos a tengeribetegségre és nyögve, szűkülve hemperg a ketrec padlóján, szörnyen szenvedve. Lecsendesedik ilyenkor a hajó vad népe s amíg a vihar tart, nyugodt ideje van a hajó személyzetének is. Csak az állatkertekben csendesednek le végleg, amikor beletörődnek sorsukba, hogy a végtelen szabad vadászterületek helyett a ketrecben kell leélni életüket a kíváncsi emberek szórakoztatására.

LELETEK AZ ŐSKERESZTÉNYSÉG KORÁBÓL

Noha Stambul Zsófia székesegyházából az idők folyamán Aja Sofia mecset lett, az egész világ hivei az őskereszténység szimbólumának tartják. Ennek az előcsarnokában Witthemore amerikai kutató a padozat mozaikjai közt egy, a IX. századból való Krisztusképet és a bizánci korszakból való, gyöngyökkel és smaragdokkal gazdagon kirakott trónszéket talált. A török kormány rendelete szerint a leleteket legközelebb közszemlére állítják ki.

Sport

A BUKARESTI JÉGKORONGÚTO DERBI

szerdán zajlott le Bukarestben a Teniszkлуб és a Telefonklub csapatai között. Erős küzdelem után a Teniszkлуб győzött 1:0 arányban.

Szombaton és vasárnap az európai hírű kitűnő magyar jégkorongúto csapat, a BKE vendégszerepel Bukarestben. A BKE szombaton a Teniszkлуб ellen száll sikkra, azaz jégre, vasárnap pedig a román nemzeti válogatott csapattal áll ki. A mérkőzések iránt hatalmas érdeklődés mutatkozik.

A TURÁZÓ STADIUM ROMAN,

a kitűnő bukaresti rögbi-csapat, hazatérőben Triesztben a Padova olasz csapat ellen állt ki és azt 24:5 arányban legyőzte.

A VILÁGBAJNOKI FUTBALL-BIZOTTSÁG

legutóbbi ülésén véglegesen megállapította a selejtező mérkőzések időpontját. Március 18-án magyar-bolgár mérkőzés Szófiában, április 15-én román-jugoszláv mérkőzés Bukarestben. Az osztrák-bolgár meccset április 1 és 15 között, a két ország szabad megállapodása szerinti napon le kell játszani.

A NAO

még mindig nem fejezte be sikeres külföldi turáját. Ujabbán az amszterdami Ajax egyesület segítségével, öt játékot kötött le Hollandiában. A mérkőzések Hágában, Rotterdamban és Amszterdamban lesznek.

A TEMESVÁRI „ILSA”

január 28-án, vasárnap, a bukaresti CFR közreműködésével ökölvívóversenyt rendez, nagyszámú kiváló ökölvívó részvételével.

Országos mű- és gyorskorcsolyázóversenyt

rendez január 24-én a Marosvásárhelyi Sport Egyesület. A versenyszámok feltételeit az alábbiakban közli a rendezőség:

1. Marosvásárhely bajnokságáért gyorsverseny: 500, 1500, 5000 méter.
 2. 14 éven alóli gyerekversenyt: 300, 500.
 3. Marosvásárhely bajnokságáért férfi műverseny. Előírt gyakorlatok: 6 ab, 13, 19 ab, 24 ab, 27 ab.
 4. Marosvásárhely bajnokságáért női műverseny. Előírt gyakorlatok: 4, 8 ab, 12, 18 ab, 29 ab.
 5. Junior műverseny férfiak részére. Kötelező gyakorlatok: 3, 5 ab, 8 ab, 11, 26 ab.
 6. Junior női műverseny. Előírt gyakorlatok: 2, 6 ab, 8 ab, 10, 24 ab.
 7. 14 éven alóli fiú és leány műverseny. 1, 3, 5 ab, 10 ab.
 8. Páros senior műverseny.
 9. Jég-hokki verseny.
- A győztesek tiszteletdíjat és érmekeket kapnak. Nevezési határidő január hó 22. Nevezések Csont Samu, Marosvásárhely, Str. Calarasilor 61. címre küldendők.

A tudás hatalom

Ertékes könyvek szülők, pedagógusok, nevelők számára:

- A gyermek szervezete, életműködései, táplálása, gondozása, gyakori betegségei és ápolása. Irta: Dr. Orosz D., színes ill. gazdagon ellátva, 232 oldal, ára Lei 180.—
- A gyermek erkölcsi hibái és erkölcsi betegségei. Irta: Dr. Kármán E. 335 oldal, ára Lei 120.—
- Csecsemőtáplálás és táplálkozási zavarok. Irta: Dr. Kármán S., 176 oldal, ára Lei 102.—
- Az ideges gyermek. Irta: Dr. E. Wexberg, ára Lei 75.—
- Orvosi tanácsok fiatal asszonyoknak. Irta: Dr. Földes L., gazdagon ill., ára Lei 90.—
- Üzenet az anyáknak. Irta: W. Stekel. I. rész: Kisgyermekkor (csecsemőkortól két éves korig), ára Lei 78.—
- II. rész: Óvodáskor és az első iskoláévek ára Lei 106.—
- III. rész: Serdülőkor és az érettség kora ára Lei 114.—

Kapható:

Brassói Lapok Könyvostályában

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és Könyvkiadó Rt., Braşov—Brassó.

Szívünk legmélyebb fájdalomával tudatjuk, hogy a mindnyájunk által nagyon szeretett anyja, nagymama, dédnagymama és rokon

özv. **Mantsch Jánosné**

szül. **VEBER KATALIN**

életének 89. évzvegységének 20 ik évében rövid szenvedés után visszaadta lelkét Teremtőjének.

Drága halottunk földi maradványait január hó 20-án délután 3 órakor fogjuk a bolonyai szász evangélikus templomból az ottani temetőben levő családi sírboltba örök nyugalomra helyezni.

Béke poraira!

Brassó, 1934. január hó 18.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD.

Méhészek gyakorlati tanácsadó méhészek számára. Irta: **IGNÁCZ S.** 122 szövegrajzzal, 260 oldal ára **120 Lei**

Kapható a Brassói Lapok Könyvostályában

RAPID-AUTOBUSZ

Szélszeg — Szilágycseh — Zilah

között közlekedik kényelmes, fűtött új kocsikkal.

Ind.	Szélszegről	6 30
"	Sütelmedről	6 40
"	Szilágycsehből	7 40
Erk.	Zilahra	8 40
Ind.	Zilahról	13 30
"	Szilágycsehből	15 30
"	Sütelmedről	16 00
Érk.	Szélszegré	16 30

ANGOL

nyelvtanok és szótárak

magántanulók számára, a kijeltes megjelölésével

- Lingua szakszótár, ujdonság Dr. Révész Vilmos Magyar—Angol keresk. és jogi szakszótár, füzeve Lei 240.—
- Schidlof dr. „1000 szó” levélszerinti módszer. Angol, 10 füzet dobozban Lei 180.—
- Lingua nyelvkönyvek: Angol nyelvtan (magántanulás és tanfolyamok számára) kulccsal, félvászon, kötve Lei 144.—
- Egészvászon kötésben Lingua Angol liliputi szótárak. 32° Részenként külön Lei 75.—
- Schenk kézi szótárak, Angol szerk. dr. Latzkó Hugó. Mindkét rész egybekötve Lei 144.—
- Schenk: Angol zsebnyelvtan és társalgó, magántanulásra Lei 65.—
- Lingua: Hasznos társalgók. Angol—magyar beszélgetések, angol tolmács Lei 75.—

Kapható:

Brassói Lapok Könyvostályában

UJRA KAPHATÓ

Dr. CHERESTESIU és DERZGYULA tanárok által szerkesztett

ROMÁNUL

100 ujságoikk, ételek és kápek alapján című nyelvtan. A 368 oldalas könyv ára 150 lei. Postai szállítással, utánvétellel 175 lei.

Kapható a

Brassói Lapok Könyvostályában

Brassóban. Kapu-utca 56—58. Bukarestben: Strada Mina 9 szám alatt.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lei. vastag betűkből 8 lei. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állatkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-kiadás

Keresünk azonnali megvételre 2 drb. 4 hengeres, jó állapotban levő „Plymouth”-motort, Typ. 1930. Soc. Mera et Comp., Cluj, Reg. Ferdinand No. 56. 1194

Jól felszerelt, bevezetett kovácsműhely azonnala bérbeadó. Steinbinder Istvánné, Berveni, jud. Sălaj. 1216

Kétszáz métermázsá jöminőségű zab eladó. Száva Gyula, Mercurea-Ciuc. 1213

FINOM MELEG GYAPJU HARISNYÁKAT, céna férfizoknikat, gyapju stucnikat, férfi sportharisnyákat TARTÓS ANYAGBÓL OLCÓSÁRON KÖTÖK. Cim: Brassó, Str. Nicolai Filipescu 59. földszint jobbra. (Volt Hátulsókő-bánya) 12957

Állást nyer

Keresek fegyvergyári Diesel motorhoz gépészt, hosszú gyakorlattal. Cim 1195. szám

Könyvek

BABITS MIHALY összes költeményei, 414 oldal, diszkötésben 120 lej. Kaphatók a Brassói Lapok könyvostályában, Brassó, Kapu-utca 56—58. az udvarban.

ADY összes versei, olcsó propaganda kiadásban, 572 oldal, 1044 vers, egész vászonkötésben, ára csak 300 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvostályában, Brassó, Kapu-utca 56—58. (az udvarban).

Feltölteszerkesztő: Kocsis Béla